

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 21 de juliol del 1933

SUMARI

A un quart de sis i deu minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Són aprovades algunes substitucions de membres en diverses Comissions parlamentàries.

Ordre del dia:

Pregunta del senyor Vidal i Guardiola al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques relativa a les obres del túnel de Yiella.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Conseller de Treball i Obres Públiques i nova rectificació del senyor Vidal i Guardiola.

Prec del senyor Comorera al senyor Conseller d'Economia i Agricultura relatiu a l'aplicació de la llei especial per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

Resposta del senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

Rectificacions dels senyors Comorera i Conseller d'Economia i Agricultura.

Prec del senyor Ruiz i Ponseti al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques sobre els treballs de l'Institut contra l'atur forçós.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Rectificacions dels senyors Ruiz i Ponseti i Conseller de Treball i Obres Públiques.

Interpellació sobre el preu dels específics.

Discurs del senyor Comorera.

Resposta del senyor Conseller de Sanitat.

Rectificacions dels senyors Comorera i Conseller de Sanitat.

Resta acabada la interpellació.

Ordre del dia per a la sessió de dimecres.

S'aixeca la sessió a les vuit i dotze minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a un quart de sis i deu minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi han els honorables senyors Conseller Primer i Consellers de Treball i Obres Públiques i de Sanitat i Assistència Social.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

La Presidència dóna compte d'algunes substitucions de membres que es proposen en les Comissions i són aprovades per la Cambra.

En la Comissió especial que ha de dictaminar sobre el Projecte de Llei municipal de Catalunya, es nomena al senyor Antoni Rovira i Virgili per a substituir al senyor Casanovas; el senyor Francesc Arnau és nomenat President de l'esmentada Comissió.

En la Comissió Permanent de Governació, és nomenat el senyor Francesc Arnau per a substituir al senyor Simó i Bofarull; queda l'esmentat senyor designat President.

En la Comissió Permanent de Pressupostos, és nomenat el senyor Ribas i Soberano per a substituir al senyor Ricard Palacín i el senyor Joan Balart per a substituir al senyor Pere Mies.

En la Comissió Permanent de Govern Interior, és nomenat el senyor Jaume Serra Húnter per a substituir al senyor Joan Casanovas i el senyor Nicolau Battestini per a substituir al senyor Joan B. Soler i Bru.

En la Comissió Permanent de Finances, és nomenat el senyor Josep M.* Espanya per a substituir al senyor Joan Casanovas.

En la Comissió Permanent de Justícia i Dret, és nomenat President el senyor Josep Andreu per a substituir al senyor Ricard Palacín; el senyor Pere Comas per a substituir al senyor Josep Andreu i el senyor Xavier Casademunt per a substituir al senyor Manuel Galés.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Les obres del túnel de Viella

(Com sigui que no es troben presents al Saló el senyor Andreu, el qual té anunciat un prec, i el senyor Conseller d'Agricultura i Economia, al qual va adreçada una pregunta del senyor Comarera, la Presidència concedeix l'ús de la paraula al senyor Vidal i Guardiola.)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Desitjava preguntar el senyor Conseller d'Obres Públiques quin és el sentit financer exacte del pla que es porta per a la realització que es diu immediata de les obres, encara no fetes, del túnel de Viella, en relació amb el conjunt del traspàs de serveis d'obres públiques i del finançament d'aquestes, que és una de les parts més difícils del finançament del traspàs de serveis. Nosaltres sabem que el túnel de Viella està adjudicat fa molts anys i que en el túnel de Viella no s'hi treballa o que fa molt temps que a penes s'hi treballa. És una aspiració de la Vall d'Aran el poder comunicar-se amb Catalunya encara que sigui a través d'un trocet d'A-

ragó, inclús a l'hivern sense haver de passar per França. De manera que l'obra del túnel interessa enormement als catalans, però és d'aquelles que figuraven al pla general d'obres públiques de l'Estat. Probablement una de les causes de què l'obra no vagi endavant és la consignació insuficient en els pressupostos de l'Estat; i jo voldria preguntar al senyor Conseller d'Obres Públiques si els estudis que s'han fet fins avui han arribat ja a precisar aquest punt que jo estimo essencial: vull dir el de si el traspàs se'ns farà amb la consignació que hi hagi o augmentar-la, cas que aquesta consignació sigui insuficient per a acabar les obres.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: Jo dec contestar al senyor Vidal i Guardiola que al túnel de Viella hi ha una part d'obres executades...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Es cert.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: ...i havent-se paralitzat aquestes obres, els elements interessats d'aquelles comarques van gestionar prop de la Generalitat perquè s'interessés perquè les obres continuessin. Es van fer les averiguacions necessàries i va resultar que hi ha unes diferències entre l'Estat i el constructor de l'obra. Aleshores, interessats nosaltres en què les obres continuessin, ens proposava el Ministeri que la Generalitat es fes càrrec de l'acabament de l'obra. La Generalitat, consultats els nostres tècnics, ha fet un estudi de la situació en què l'obra es troba, i ha dit que en tot allò que fes referència a les qüestions que l'Estat tingui amb el constructor, això ha de quedar de compte de l'Estat, o sigui que l'Estat s'arrangi amb totes les dificultats i diferències que tingui amb el constructor. L'Estat, segons referències, va a la rescissió del contracte i llavors la Generalitat diu que accepta el traspàs d'aquella obra fent el càlcul degudament els tècnics del valor de l'obra feta, donant l'Estat després la diferència ultra la quantitat que es considerava suficient per a acabar l'obra i la quantitat veritable que els tècnics havien ja estudiat que es necessitava per acabar-la. Segons els tècnics de la Generalitat, la quantitat consignada més la quantitat a afegir és suficient per acabar l'obra, i en aquest sentit la Generalitat, en aquest cas el Conseller d'Obres Públiques de la Generalitat, ha fet gestions per veure si podia ésser fet el traspàs en aquestes condicions, o sigui que la Generalitat curaria únicament i exclusiva d'acabar l'obra amb la consignació que hi té l'Estat i tot allò que faci referència a les qüestions entre l'Estat i el constructor, que resti de compte de l'Estat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Agraeixo al senyor Conseller d'Obres Públiques la seva resposta que des del punt de vista de l'interès català, desgraciadament, no es pas satisfactoria. Perquè nosaltres hem entès totes les paraules cla-

ríssimes i contundents del senyor Conseller d'Obres Públiques. L'Estat, que es troba en unes discussions que duren ja fa molts anys amb el contractista al qual vol rescindir — i el fet, en realitat, és que, segons la legislació espanyola d'obres públiques, hauria d'haver rescindit des de fa molts anys — li vol fer a la Generalitat un petit present, dient-li: «El túnel de Viella el voleu fer? feu-lo; voleu fer el port aeri de Barcelona? feu-lo,» segons sistema conegut que per ara encara no ha estat rectificat.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: No és això!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: El senyor Conseller d'Obres Públiques ens precisa més, i diu que els tècnics de la Generalitat, respectabilíssims, han fet un estudi i han arribat a una conclusió evident, que jo, que no entenc absolutament res en la matèria que subscric, com ho deuen subscriure tots els senyors Diputats: que amb el que l'Estat té consignat ultra el que s'hi afegeixi fins al cost total, n'hi hauria prou per fer el túnel, i que si ens donen aquestes dues sumes, o sigui, el que estava consignat inicialment ultra el que falta, perquè la consignació inicial és deficient, es podria fer aquest túnel. Allò que el senyor Conseller d'Obres Públiques, que és molt sincer i que ha estat clar — jo agraeixo la claredat i la sinceritat per un igual — no ens ha dit, és quina resposta ha rebut del Ministeri d'Obres Públiques respecte d'aquestes manifestacions tan claríssimes, tan justíssimes, tan evidents dels tècnics, que segurament ha fet seves el senyor Conseller d'Obres Públiques. Perquè nosaltres sabem que, entre els molts secrets del traspàs de serveis que avui hem vist plenament, hi ha el secret més gran i més terrible per a Catalunya: de què del traspàs d'Obres Públiques, en realitat, no se n'ha començat a parlar encara i aquest és quantitativament un dels que interessa més a Catalunya, primer per la nivellació del Pressupost català, i segon, perquè es dona la vergonya de què a tota Espanya s'està treballant amb bastant intensitat en obres públiques i aquí no es fa res o absolutament res. Parlem de l'atur forçós, i avui inclús, en unes noves declaracions presidencials, es parla de què es lluitarà contra l'atur forçós; però aquell instrument més elemental de lluita contra l'atur forçós, el Pressupost d'Obres Públiques, està absolutament exhauste. Doncs bé; això no marxa; és evident que el traspàs general d'Obres Públiques no marxa. Jo pregunto si ultra de què no marxa el traspàs general, cal fer ara un procediment molt especial i que representa que d'una manera indirecta es grava el Pressupost de Catalunya amb l'excusa d'acabar o potser de no acabar una obra com el túnel de Viella...

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: No hi ha res d'aquest seu concepte.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...i això encara seria pitjor.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

(Entra a la Cambra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Com de costum, el senyor Vidal i Guardiola involucra una infinitat de coses amb altres. Aquí parlàvem exclusivament avui del túnel de Viella, i jo li he contestat sobre el túnel de Viella, i jo ara li contestaré sobre el túnel de Viella. Sobre el demés, no em crec en el deure d'haver-lo de seguir. Sobre el túnel de Viella jo crec haver dit que l'Estat ha dit que ell donaria la quantitat per a acabar el túnel; que aquesta quantitat, segons els tècnics de la Generalitat, és suficient per a acabar-lo i que en aquest cas la Generalitat, interessada en què els obrers que estan allí paralizats sense treball puguin treballar, accepta aquest traspàs. Crec que és ben dar i que no hi ha lloc a dubtes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però aquest fet, com està anunciat?

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: En això li diré que jo vaig estar la setmana passada parlant amb el Ministre d'Obres Públiques i que vàrem convenir què es faria d'aquesta manera, perquè a ell li interessava anar a resoldre tot això, i nosaltres vàrem dir que les qüestions que ell tenia, les qüestions d'ordre jurídic que hi hagués entre l'Estat i el constructor, nosaltres hi renunciàvem i no volíem saber-ne res. Nosaltres volem l'assumpte clar, net i terminant, i crec que és clara i terminant la meua resposta al senyor Vidal i Guardiola. De manera que l'Estat, si això es resol així, tal com el Ministre d'Obres Públiques va dir i com nosaltres hem acceptat, perquè és la manera que nosaltres devem acceptar-ho, doncs ho gestionàvem nosaltres per tal que poguessin treballar els obrers en atur, l'Estat ens donarà les quantitats que tenia pressupostades per a acabar les obres i que els tècnics de la Generalitat consideren que són suficients. A la Generalitat no li pot portar cap perjudici absolutament, en canvi pot portar el benefici que puguin treballar aquells obrers sense feina de Viella.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Mercès, senyor Conseller d'Obres Públiques. Vaig a veure si eliminant tota qüestió de caràcter general queda clar el que nosaltres podem esperar en aquest cas concret. Vull dir que quan encara no s'ha començat a parlar del traspàs de conservació de carreteres, o construcció de noves carreteres, ni de les coses urgents, la V. S., en un viatge recent i obtenint un èxit pel qual tot Catalunya tinc la seguretat que el felicitarà, ha conseguit que el Pressupost de l'Estat li aboní a Catalunya, sense compromisos de cap mena en relació a les lluites passades entre l'Estat i el contractista, els bastants milions — que la V. S. deu saber millor que jo perquè jo els ignoro —, que són necessaris per a anar a acabar el túnel de Viella. Felicito el senyor Conseller d'Obres Públiques, en prenc bona nota, i tinc l'absoluta seguretat que els aranesos en primer lloc i tot Catalunya després, el felicitaran, com jo el felicito en aquest moment. L'únic que el senyor Conseller de Treball no ens ha dit és la data, perquè malauradament aquest demà o demà passat en la majoria dels casos és quasi igual a l'eternitat. Espero que no serà així en el cas present.

L'aplicació de la Llei especial per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

El Sr. PRESIDENT: El senyor Comorera té la paraula.

El Sr. COMORERA: En la sessió del dia primer de juny es va aprovar la Llei especial per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu. En la disposició transitòria d'aquesta Llei es diu que el Consell Executiu farà un Reglament de la mateixa que, naturalment, ve lligat a les disposicions de la Llei i sense el qual no és possible anar a l'aplicació d'aquesta Llei. Estem a 21 de juliol i el Reglament encara no s'ha publicat. Naturalment, aquest retard ha agreujat molts casos del camp i ha facilitat allò que jo vaig preveure tantes vegades en discutir-se l'articulat de la Llei: que molts pagesos, sentint-se menyspreats pel Parlament de Catalunya, tractarien de fer-se la justícia per la seva mà. No cal insistir molt en fer veure l'absoluta necessitat que aquesta situació molt precària acabi tot seguit i no pot acabar més que d'una sola manera, que és publicant el Reglament de la Llei i constituint immediatament les Comissions arbitrals.

Hi ha una altra qüestió que ens agradaria força que el senyor Conseller d'Agricultura i Economia ens contestés, i és en quina forma interpreta el Reglament la qüestió que fa referència a les sentències executades després o des de la presentació del Projecte de Llei fins a l'aprovació d'aquest Projecte de Llei. Sap el senyor Conseller que la Comissió i el Parlament després varen classificar o varen establir dues categories de sentències executades. Les sentències executades des del 14 d'abril del 1931 fins a la presentació del Projecte de Llei, i les sentències executades des de la presentació del Projecte de Llei a l'aprovació de la Llei.

Per a cada una de les dues categories hi ha un tracte distint. En el primer cas, els interessats o afectats, els pagesos llençats de la terra per represàlies polítiques o socials, poden reclamar davant les Comissions arbitrals; en el segon cas, la Llei diu d'una manera categòrica que els treballadors llençats de la terra han de reintegrar-se a ella sense més tràmits. Aquesta qüestió, segons nosaltres, té una importància cabdal, i ens agradaria que el senyor Conseller ens digués o ens avancés si en el Reglament que suposem que deu estar ja acabat, aquesta qüestió es té en compte i com s'interpreten els casos dels treballadors que han estat executats des de la presentació del Projecte de Llei fins a l'aprovació de la Llei.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Jo celebri que la pregunta del senyor Comorera em doni lloc a fer algunes manifestacions respecte l'aplicació d'aquesta Llei i el Reglament que està pròxim a ésser publicat. Respecte a l'aplicació de la Llei, el nostre desig era que hagués anat a l'uníson amb la constitució d'aquestes Comissions arbitrals, que entenem que hi havia una gestió prèvia per a l'organització d'aquestes Comissions que permetria durant aquest lapse de temps que d'una manera, en el necessari, compor-

tava la designació dels Vocals i la seva constitució, comportava un temps suficient perquè poguéssim portar a terme l'estudi i la redacció del corresponent Reglament. Però ha succeït que segons recordaran tots els senyors Diputats, l'art. 11 de la Llei aquesta, dona una preferència a determinades entitats de caràcter obrer les unes, i de caràcter de propietaris les altres, perquè facin la designació dels Vocals que han de compondre aquestes Comissions arbitrals. Immediatament que es va prendre l'acord que havia d'ésser a través del Conseller que us parla que s'havia de portar a compliment i efectivitat, immediatament es varen oficiar les respectives entitats per si els convenia fer ús del dret que els assignava aquest article 11 de la Llei. Es varen fer aquestes comunicacions i al cap de pocs dies, una d'elles, precisament la que fa referència a l'Institut de Sant Isidre, va ésser contestada en un sentit negatiu, és a dir, que els propietaris que representava l'Institut de Sant Isidre es negaven a participar i a designar les entitats patronals corresponents a cada Cap de Partit per a fer la designació dels Vocals corresponents. Davant d'aquesta actitud no hi va haver altra solució que fer ús d'aquelles atribucions que confereix l'art. 11, perquè en el cas que alguna d'aquestes institucions o entitats es negui a fer aquestes designacions, hom es pugui adreçar a altres entitats patronals perquè facin les designacions aquestes.

Això, com comprendran els senyors Diputats, ha comportat una pèrdua necessàriament de temps; davant aquella manifestació es va haver d'oficiar a cuita corrents a tots els Alcaldes de Cap de Partit dient que ens trametessin una relació de totes les entitats patronals que funcionessin dintre la seu dels Partits judicials corresponents i que en el cas que no n'hi haguessin, ens indiquessin quines hi havia constituïdes dintre la demarcació del Partit judicial. Recentment han anat venint aquestes relacions i a hores d'ara d'una manera activíssima, tot el que ha permès el temps, s'han enviat delegats a les respectives capitalitats dels partits judicials perquè es dirigeixin a les entitats patronals i aquestes procedeixin immediatament a la designació dels corresponents Vocals que han de formar aquestes Comissions arbitrals.

Mentrestant s'ha aprofitat el temps per a la redacció del Reglament; aquest Reglament està acabat però no està aprovat. Entenc que prèviament a la publicació ha d'ésser el Consell de la Generalitat qui doni l'aprovació definitiva a aquest Reglament. En aquest sentit jo he de pregar al senyor Comorera que no em faci anticipar cap dels conceptes que vinguin en aquest Reglament, perquè crec que fóra una anticipació que només tindria el valor d'una opinió personal, però que no representaria un acord que pugui tenir efectivitat. Una vegada el Govern de la Generalitat hagi aprovat aquest Reglament i l'hagi fet públic, podrà el senyor Comorera, com tots els Diputats, plantejar les qüestions que respecte a la interpretació d'aquest Reglament se'ls suggereixin. Ells veuran si s'adapta o no perfectament a l'esperit, al detall i a la lletra de la Llei, i aleshores nosaltres estarem aquí per a respondre àmpliament i donar tota mena d'explicacions sobre tota interpretació del ma-

teix Reglament, i si, efectivament, nosaltres no haguéssim sabut interpretar el mateix, respondre davant les censures que els senyors Diputats ens volgessin dirigir.

Per tant, he de pregar al senyor Comorera que respecte a aquest últim extrem desisteixi de la seva pregunta, doncs ja hi haurà espai perquè amb perfecte coneixement, tant el senyor Comorera com tots els senyors Diputats, puguin formular totes aquelles objeccions que respecte a aquest Reglament se'ls puguin ocórrer.

El Sr. COMORERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA : Senyors Diputats : No vaig a insistir en la crítica pel retard en l'aprovació i publicació del Reglament, perquè no hi ha res pitjor que les coses fetes, i les censures res poden remeiar. Però en quant a la segona part, jo crec que fóra més convenient que abans d'arribar a situacions fetes, com fóra l'aprovació definitiva pel Consell d'aquest Reglament d'aplicació de la Llei, es coneguessin alguns conceptes d'interpretació de punts o parts de la Llei, que poden ésser objecte d'apreciacions diferents.

Per una part, jo no tinc inconvenient en donar a conèixer, primer el criteri d'aquesta Minoria en la qüestió concreta de les sentències executades des de la presentació del Projecte de Llei fins a l'aprovació de la Llei. El paràgraf segon de l'article 5.º diu textualment : «Les resolucions judicials dictades després de la presentació del Projecte d'aquesta Llei al Parlament, tant si han estat executades com no, sobre faltes de lliurament de preu o de fruits, quedaran en suspens, i si han estat executades, serà nulla l'execució. En un i altre cas, els embargaments o retencions decretats, quedaran sense efecte.»

Vol dir, doncs, interpretant literalment aquesta disposició de la Llei, que les sentències executades des de la presentació del Projecte fins a l'aprovació de la Llei, no han de passar per les Comissions arbitrals, que lògicament al dia següent de publicada la Llei en el *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, el Govern podia comunicar als Alcaldes de Catalunya que retornessin a la terra, sense més tràmits, tots els pagesos que es trobessin en aquestes condicions. Tant cert és aquest concepte de la Llei que, quan es parla de les sentències executades abans de la presentació del Projecte i des de la proclamació de la República, es diu en l'article 10 de la Llei : «El tercer, arrendatari, rabasser, etc. que hagin estat desposseïts de les terres per ells contractades des del 14 d'abril del 1931 fins a la presentació d'aquesta Llei al Parlament, podrà demanar a la Comissió Arbitral de districte que se li retorni la terra amb les mateixes condicions del contracte anterior. La resolució de la Comissió Arbitral serà executiva, tant si acorda el refús de la petició com el reintegrament a la terra contractada.»

És a dir, que la Llei defineix dos casos, i dóna solucions distintes per a cada cas. En el cas de sentències executades abans de la presentació del Projecte de Llei, forçosament els afectats, els pagesos perjudicats per aquella persecució que hi hagué, han de passar per la Comissió Arbitral,

i aquesta és sobirana per a resoldre allò que, en justícia, cregui que s'ha de fer ; però les sentències executades després de la presentació no han de passar per la Comissió Arbitral. Jo entenc que aquesta és una qüestió molt important, perquè si en el Reglament es resolguessin de la mateixa manera les dues classes de sentències executades que estableix la Llei, es complicarien els problemes, i, sobretot, es correria el risc de què en diversos casos o en molts casos no s'aconseguís justícia plena.

Aquest és el nostre criteri, i nosaltres ens felicitaríem molt que aquest criteri de la Minoria Socialista de què les sentències executades després de la presentació no han de passar per les Comissions arbitrals, sinó que s'han d'executar sense més tràmit, fos també compartit pel Govern i fos, per tant, inclòs en la lletra del Reglament de la Llei.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : És sempre interessant saber el criteri del senyor Comorera, però m'ha de permetre que li manifesti, ultra insistir en el que abans deia, que el Reglament és funció pura i exclusiva del Govern. De manera que plantejar de nou aquesta qüestió aquí, fóra igual que tornar a revisar en absolut la Llei.

El Sr. COMORERA : No.

El Sr. CONSELLER d'Economia : Crec que és més parlamentari i més adient tal com jo ho he dit ; que, una vegada estigui publicat el Reglament, el Govern respondrà a totes les interpel·lacions que respecte a la manera com hagi interpretat la Llei a través del Reglament, se li facin. El criteri del Govern quedarà allà ben clar i manifest, s'hauran o no recollit les manifestacions del senyor Comorera, és a dir, el criteri nostre serà o no serà igual, però quedarà d'una manera ben clara, i nosaltres respondrem. No podem fer res més, perquè d'altra manera tornariem a reproduir un debat que crec innecessari en absolut.

El Sr. COMORERA : Jo el crec molt important, senyor Mies.

El Sr. CONSELLER d'Economia : També jo, però no crec que sigui l'hora de discutir. No té estat perquè el poguem portar aquí. Es coneixeria el meu criteri personal i aquest criteri no pot interessar avui a la Cambra. Quan li interessarà serà quan tingui ja l'aprovació definitiva del Govern.

El Sr. COMORERA : El criteri del Conseller interessa tant com el del Govern, perquè generalment té una importància primordial en tot Consell.

Els treballs de l'Institut contra l'Atur forçós

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Senyors Diputats : Vull dirigir un prec al senyor Conseller de Treball pel que fa referència a la lentitud amb

què es ve aplicant la Llei aprovada per aquest Parlament, respecte a la constitució de l'Institut contra l'atur forçós. No sé — no s'ha fet públic, almenys — que aquest Institut hagi pres cap acord que tingui transcendència per a minvar l'atur forçós a la nostra terra. I no solament no ha pres cap acord que tingui una eficiència immediata, almenys coneguda, sinó que tampoc no ha fet res en el sentit que gairebé havia constituït una promesa solemne del Govern, d'estudiar o contribuir a estudiar la influència que pogués tenir la reducció de la jornada de treball per a minvar l'atur forçós.

Quan aquesta Minoria va proposar la constitució d'una conferència nacional per a estudiar aquest assumpte, se'ns va contestar que l'Institut d'Atur Forçós es podria ocupar d'una manera primordial d'aquest afer. Jo no tinc memòria per a recordar quans mesos fa que hem aprovat aquest Projecte de Llei, quans mesos fa que és ja un fet l'Institut per a l'atur forçós, però sí que he notat que no ha pres cap acord orientat en aquest sentit. Vàrem demostrar ja aquí que no hi havia cap solució a la nostra terra ni enlloc per a resoldre l'assumpte de l'atur forçós, si no és reduint la jornada de treball. Vàrem anunciar també que aquesta reducció, si es deixava al lliure joc de la lluita social, fóra objecte de dies de dol i de misèria per a la nostra terra. Ahir el nostre company Fronjosà feia observar que en la lluita que es desenrotlla en el ram de la construcció té una importància primordial, una importància quasi única, allò que fa referència a la reducció de la jornada de treball. Després d'aquest conflicte és lògic que seguiran altres conflictes dels diferents rams de la indústria, i una cosa que amb una conferència nacional podria ésser resolta d'una manera harmònica i a gust de tots, haurem de veure com dona lloc a una sèrie indefinida de topades entre els elements interessats, amb la consegüent pèrdua dintre del nostre món industrial.

Per això voldriem que el Govern posés la màxima activitat en tot el que fa referència a la vida de l'Institut per a l'atur forçós, i principalment que procurés orientar la seva actuació en el sentit de provocar aquest contacte entre els elements interessats perquè es faci un estudi, el més desapassionat possible, del problema. Perquè si ens conformem amb què els nostres patrons diguin per un costat que no poden transigir de cap manera en un escurçament de la jornada de treball, i ens conformem també amb què els nostres obrers diguin que estan resoltament decidits a no entrar a treballar a base de jornades de vuit hores, permetrem entre tots que el problema se situï en un *impasse* i porti dies de misèria a la nostra terra.

Crec que és un problema de govern d'importància primordial, i segons quina sigui la resposta del senyor Conseller al nostre prec, ens reservem la llibertat — que és molt relativa — de proposar que ens sigui acceptada una interpellació per a estudiar entre tots novament el problema de l'atur forçós, que cada dia es va fent més paorós entre nosaltres.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: Jo dec contestar al senyor Ruiz i Ponseti, que immediatament després d'a-

provada la Llei va reunir-se el Ple de l'Institut contra l'atur forçós, i tal com la Llei mana, es nomenà un Comitè Executiu. Aquest Comitè ha estat treballant activament i ha estat preparant tots aquells Projectes que creu ell que es podrien portar a realització amb les finalitats que la Llei assenyala; i també ha fet gestions per poder obtenir el crèdit necessari, d'acord amb el que la Llei li concedeix.

Jo puc dir al senyor Ruiz i Ponseti i a tots els senyors Diputats que la setmana entrant es reunirà el Ple de l'Institut, al qual el Comitè Executiu sotmetrà els projectes que ell ha estat preparant d'acord, naturalment, amb els tècnics de la Generalitat, i, a més, és molt possible que pugui presentar la proposició de l'operació de crèdit necessària. A més, el Comitè Executiu ha redactat també — el va acabar ahir — el Reglament interior a què la Llei l'obliga. De manera que la setmana entrant el Ple de l'Institut contra l'atur forçós podrà prendre ja decisions definitives sobre aquest.

En quant a l'altre aspecte, sobre la reducció de la jornada, jo dec dir a l'amic Ruiz i Ponseti, que en el que més afecta l'Institut contra l'atur forçós, és a dir, el ram de la construcció, ja ahir en parlàrem, dissortadament des de que s'aprovà la Llei i encara avui estem en vaga, i encara que haguéssim aprovat tots els Projectes, difícilment hauríem pogut posar-los en realització.

I en quant a tots els altres aspectes de la indústria, dissortadament també ens trobem que la jornada en moltes d'elles no és de sis hores, o sigui de trenta-sis hores setmanals, sinó que en moltes és de vint-i-quatre i fins de menys hores.

De manera que si el senyor Ruiz i Ponseti creu que hem de tornar a repetir una interpellació sobre l'atur forçós, que jo crec que tornariem a repetir tots els arguments mateixos que vàrem adduir aleshores, perquè sobre l'atur forçós no s'ha inventat res de nou fins ara, si el senyor Ruiz i Ponseti — i la Presidència — ho creu convenient, jo no n'hi tinc cap d'inconvenient perquè repetim la interpellació, però jo crec que amb aquesta no fariem altra cosa tots que tornar a repetir els mateixos conceptes que diguérem aleshores.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Ruiz i Ponseti: Dintre de la llibertat reglamentària que pot concedir la Presidència, li dona la paraula. (*Rialles*.)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: M'ha semblat que la resposta del senyor Conseller resulta un xic incongruent amb el nostre prec. Hem fet notar que donem una importància primordial a allò que fa referència a la reducció de la jornada de treball. És evident que no volem, i menys en l'època de l'any en què estem, reproduir els arguments que ja vàrem exposar a la Cambra en favor de la nostra Llei, però tenim nosaltres anotada una promesa del Govern de què l'Institut de l'atur forçós s'ocuparà d'una manera especial d'aquest punt.

Quan nosaltres proposàrem la constitució d'una conferència tripartita, se'ns digué que donàvem a l'assumpte una importància excessiva, i nosaltres no creiem que mai sigui excessiva la importància que es doni a aquest afer. I aleshores se'ns digué que l'Institut, que en certa manera ja venia a ésser un organisme tripartit, es podria ocupar d'aquests estudis. Veiem amb consternació que l'orientació d'a-

quest Institut no és pas per estudiar aquest assumpte, sinó senzillament, per a anar a endegar l'aprofitament d'un crèdit per a realitzar unes certes obres.

L'argument que ens deia el senyor Casals que per dissort moltes indústries estan en règim de jornada, no de trenta-sis hores, sinó de vint-i-quatre i potser de dotze, em sembla que el senyor Casals potser ho deia en broma això, perquè nosaltres demanàvem que els obrers de Catalunya treballessin trenta-sis hores, però que cobressin setmanada completa, és a dir, no aminorant mai la seva capacitat adquisitiva, perquè, pel contrari, aquests obrers que treballen vint-i-quatre hores i solament cobren mitja setmanada, disminueix de tal manera la llur capacitat adquisitiva que, a la vegada, són un origen de nova desocupació, de nou atur forçós.

Per això donem una importància primordial a la no reducció de la setmanada, i que el salari diari sigui conservat o lleugerament augmentat, i creiem que aquest assumpte no és per ésser discutit al Parlament, on, com es va veure clarament, no estem en condicions de discutir-lo, sinó per ésser discutit en presència dels elements interessats, que ells siguin els qui diguin la solució que ha de tenir aquest afer, i que el Parlament dicti les resolucions, si les creu encertades, que li pugui suggerir aquesta conferència.

Per això nosaltres, sinó ara, si veiem que aquest Institut no orienta els seus estudis en aquest sentit, tornarem a insistir en la nostra proposició; tornarem a demanar que aquest problema sigui estudiat d'una manera pública i en forma nacional, i aleshores si ve una proposta d'acord — que nosaltres creiem que vindria, si el problema fos estudiat desapaassionadament, com s'ha trobat una proposta d'acord als Estats Units, com es trobarà per tot el món on els patrons no siguin tan poc comprensius com són entre nosaltres — aleshores és evident que el nostre Parlament vindria obligat a adoptar disposicions que fessin viable aquesta reducció de la jornada. Nosaltres desitgem que el senyor Conseller de Treball procuri estimular aquest Institut, perquè no solament realitzi una obra que ell diu pràctica, i que jo dic minsa, sinó que també faci uns estudis addients per arribar a la veritable solució del problema.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Treball i Obres Públiques té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: És natural que de totes les coses cadascú en formi el judici que millor li sembli i per tant jo respecto el judici que li mereix el que ve fent l'Institut contra l'Atur Forçós al senyor Ruiz i Ponseti, com tinc la seguretat de que ell respectarà el judici que em mereix a mi.

L'Institut contra l'Atur Forçós, el Comitè Executiu d'aquest Institut, ha anat en primer terme a allò que ell ha cregut que era cosa primordial, tasca primordial, o sigui a la preparació de projectes d'obres que es poguessin executar immediatament. Això és el que ell ha cregut que era essencial; això és el que l'Institut ha cregut que era el primer a fer, i una vegada estigui això fet, com ja he dit, la setmana entrant estarà convocat el Ple per a decidir quins projectes creu que es poden realitzar; aleshores, en marxa alguns projectes d'obres, és quan es podran estudiar altres

projectes de què la Llei parla. De manera que nosaltres no abandonem cap dels projectes. Nosaltres sentim com el senyor Ruiz i Ponseti, — i amb seguretat com senten molts dels altres Diputats, sinó tots —, sentim la necessitat de fer el possible per a estudiar tots els aspectes de tots els problemes que l'atur forçós ens planteja. Però el Comitè Executiu ha cregut que l'essencial, de moment, era precisament el que la Llei li assenyala com a cosa primera a realitzar, o sigui, de moment, fer el possible per a atenuar els estralls de l'atur forçós, i després l'Institut indubtablement estudiarà tots aquells problemes que puguin contribuir a aminorar encara més l'atur.

Interpel·lació sobre el preu dels específics

El Sr. PRESIDENT: El senyor Comorera té la paraula.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: El Congrés extraordinari d'Unificació Socialista, va prendre un acord molt important que nosaltres amb molt de gust avui complim en el Parlament.

Aquest acord planteja tres qüestions: la primera, és derogar un decret del temps de la Dictadura que prohibeix la venda a menor preu del fixat de tots els específics; la segona qüestió és que mentres no es derogi aquell Reial decret, els membres de mutualitats, cooperatives i altres entitats de caràcter social, puguin adquirir aquests específics amb un descompte no menor del 20 per 100; i la tercera qüestió, és que mentres no es derogi també aquell malhaurat decret de la Dictadura es prohibeixi als farmacèutics vendre a major preu del fixat, qualsevol específic.

(Ocupa la Presidència el Vice-president segon senyor Martínez Domingo.)

Aquesta qüestió dels específics ha vingut preocupant d'una manera intensa i continuada a tots els catalans. Sí; segurament ha preocupat més aquesta qüestió a Catalunya que al reste de la península, perquè a Catalunya hi ha un moviment mutualista i cooperativista, més nodrit, més fort, més sentit que al reste d'Espanya.

Potser serà bo fer una petita història del que ha estat fins aquí aquest moviment, per a situar després el problema en el terreny que nosaltres creiem que ha d'estar.

Amb data 24 d'abril del 1928, la Gaceta ya publicar un Decret que deia: «Que en vista de la súplica del Colegio de Farmacéuticos de Barcelona, cuya petición representa casi el unánime sentir de los farmacéuticos establecidos, es también justa la demanda, en atención a la venta y al resultado que determina en el público las adquisiciones del mismo preparado a precios diferentes, no sabiendo en muchos casos dilucidar si la rebaja o menosprecio se debe, como alguna vez se dice, por competencia comercial, el envejecimiento del producto y por consiguiente a su menor eficacia e inutilidad.

Está bien probado que el abastecimiento en algunos establecimientos de venta de especialidades farmacéuticas tiene como finalidad atraerse al público para sobrecargar las recetas, buscando así la compensación necesaria, hecho que se traduce en el encarecimiento de la medicación de las cla-

ses más modestas a cuyo alcance no suelen estar los productos envasados.»

I tenint com a base aquests dos *considerandos* tan originals, continua el Decret: «En consideración a lo expuesto, S. M. El Rey (Q. D. G.) se ha servido disponer lo siguiente:

1.º Queda terminantemente prohibida la venta de las especialidades farmacéuticas a precios distintos al fijado en sus envases y al reparto de ninguna bonificación (metálico, objetos diversos, esencias, etc.) que burle lo expuesto.

2.º El precio fijado en los envases se entenderá representa también el importe de los distintivos sanitarios y de cualquier otro impuesto.

3.º Las Autoridades Sanitarias y el público en general presentarán las oportunas denuncias sobre incumplimiento de lo dispuesto.

4.º A los infractores se les aplicarán multas entre 100 y 1.000 pesetas, correspondiendo el tercio a los denunciantes.

Lo que de Real Orden lo comunico a V. E. para su conocimiento y efectos. Dios guarde a V. E. muchos años. Madrid, 21 de abril de 1928. Signat, Martínez Anido.»

Naturalment que l'aplicació d'aquest Decret, en el moment en què es va dictar, no va provocar una protesta aparent. Aleshores no hi havia possibilitat de què cap organisme, especialment si era col·lectiu i sobretot si era essencialment popular i català, pogués exterioritzar la seva protesta. Cap organisme tenia llibertat per a manifestar la seva opinió contrària a qualsevol resolució governamental. Va passar el primer temps des de la publicació d'aquest decret immoral que és una sotsmissió al monopoli estranger i nacional, i la resolució governamental va passar gairebé desapercebuda pel gran públic. Però quan es va proclamar la República, es va manifestar d'una manera unànime la protesta de totes les entitats populars contra la vigència d'aquest decret. I així tenim que, als pocs dies de proclamada la República, una societat de socorsos mutus, el Montepiu de Sant Pere Apòstol, de Barcelona, va trametre una instància al Ministre de la Governació, de Madrid, en la qual es demanava la derogació del R. D. signat per Martínez Anido, i, a l'ensens, la condonació de totes les penyes amb les quals es varen castigar els farmacèutics que no volien obeir aquest decret immoral des de la promulgació de la resolució governamental, fins a la data de presentació de la instància.

Gairebé simultàniament a la presentació d'aquesta instància per aquesta societat de socorsos mutus, es va produir un moviment més vast a Catalunya i a aquest moviment es varen sumar totes les mutualitats, totes les cooperatives, tots els Sindicats obrers, els de l'Unic i els de la U.G.T., i s'hi sumaren també entitats de caràcter polític, entre elles la Unió Socialista de Catalunya: i també s'hi sumaren altres entitats, com la Unió de Rabassaires, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, la Federació Nacional de Cooperatives de Catalunya, etc. El moviment en conjunt arribà a agrupar uns set-cents mil catalans. Avalada per la signatura d'aquests set-cents mil treballadors de Catalunya va trametre's al Ministre de la Governació, de Madrid, una altra ins-

tància demanant la derogació d'aquell decret i dient que, si no es derogava immediatament, es suspenguessin els seus efectes i es permetés als farmacèutics que concedissin un descompte als socis de les Mutualitats i de les Cooperatives, però aquesta gestió no va reeixir.

No obstant contar els directors d'aquest moviment de protesta contra la vigència del R. D. de la Dictadura, amb l'ajuda de tot el poble de Catalunya i amb la simpatia manifesta del què era llavors Director General de Sanitat, no obstant això, no va aconseguir-se la derogació ni la suspensió d'aquell famós R. D.

Va passar així el temps, però els representants de les entitats populars de Catalunya no es donaren per vençuts i varen tornar a la lluita veient a altres autoritats o cercant altres possibilitats, i van reproduir la seva protesta i la seva petició davant del què llavors era Governador civil de Barcelona, Joan Moles.

Semblava que aquella gestió els havia de conduir a un èxit immediat, perquè així es deduïa de les notícies de premsa que en aquell temps es publicava — era l'any 1932 — i les mateixes gestions realitzaren els representants de les Mutualitats i de les Cooperatives de Catalunya davant del Conseller de Governació de la Generalitat. En aquells moments, naturalment, la Generalitat — això era en l'any 1932 — ben poca cosa podia fer, perquè no era de la seva competència, ja que les qüestions sanitàries estaven encara vinculades a la iniciativa exclusiva del Poder Central, i és, potser, per això que, en aquells moments, la gestió de les entitats mutualistes de Catalunya no va tenir conseqüències positives davant del Consell de la Generalitat. Però els Serveis de Sanitat s'han traspassat, i, una vegada, traspassats aquests serveis, s'han reprès les gestions davant del Govern de la Generalitat.

Aquí tinc una resolució de la darrera assemblea general de la Federació de Societats de Socorsos Mutus de Catalunya, que diu:

«Entenent els Delegats que subscriuen que solament en virtut de tractes especials fets a les Mutualitats gaudeixen aquestes de descomptes sobre els preus marcats per a les especialitats que fluctuen entre un 10 i un 30 per 100, restringir el descompte fins tan sols un 10 és perjudicar els Montepius i els elements modestos que els constitueixen, crea un privilegi en favor d'una corporació, el Col·legi de Farmacèutics, amb perjudici dels necessitats d'assistència, ja que per ara la venda d'específics amb rebaixa ni es realitza a totes hores ni es fa amb la rapidesa necessària, no comptant-se amb l'assortit precís a la funció d'urgència i de necessitat peremptòria que el comès social i humanitari de tal servei requereix.»

La quarta conclusió diu: «Demanar al Conseller de Sanitat que siguin autoritzades totes les farmàcies de Barcelona a fer descomptes als mutualistes, a la presentació de vals de les entitats.»

I això planteja una qüestió de la qual en parlem posteriorment, molt interessant. Però abans d'això cal que els senyors Diputats coneguïn tota la intensitat de l'afer, perquè a mesura que els mutualistes accentuaven llur acció defensiva, els altres accentuaven també la seva pròpia acció de defensa, i mentre els mutualistes consideraven immoral el Decret

de Martínez Anido, les entitats interessades i que aconseguien aquell Reial decret lluitaren simultàniament per a aconseguir la seva no derogació.

Fins ara els victoriosos són els que s'han complotat per a explotar els malalts de Catalunya.

Poc abans de traspasar-se els serveis de sanitat es va organitzar a Barcelona una entitat netament contrària a l'interès general i de finalitats completament delictives. Aquesta entitat es titula «Comisión Reguladora de Intereses Farmacéuticos», coneguda per l'abreviatura C. R. I. F.

Jo tinc aquí l'acta del Conveni d'aquesta famosa entitat i en un dels seus paràgrafs diu el següent: (Com que aquesta entitat, encara que hagi nascut a Barcelona, té unes pretensions d'expansió arreu d'Espanya, formula el seu document en castellà, i jo el llegiré tal com està.)

«Los infrascritos, obrando en calidad y representación personal o colectiva que precede a su firma, al objeto de regular, sin carácter limitativo, todas las obligaciones estipuladas para el mejor cumplimiento de las disposiciones legales vigentes, así como la venta de las especialidades farmacéuticas y también el procurar conseguir que todas ellas (nacionales y extranjeras) lleven marcado el precio de venta al público y velar por el cumplimiento de los Convenios establecidos entre la Unión Farmacéutica Nacional y los Laboratorios Químico-Farmacéuticos, ocupándose también de todos los intereses que afectan a las clases mayoristas, se constituye en Comisión Reguladora de Intereses Farmacéuticos (en abreviatura C. R. I. F., que se usará conjuntamente o separadamente con dicho nombre), la cual actuará en la siguiente forma.»

I en l'art. 3.º es diu: «La C. R. I. F. funcionará por medio de dos organismos: una Comisión Consultiva y Comités Ejecutivos.»

Val la pena de saber quins són els noms de la Comissió consultiva i del Comitè Executiu, perquè amb la lectura d'aquesta llista, tots els senyors Diputats podran fer-se càrrec exactament de l'abast d'aquesta organització i de la seva finalitat delictiva:

«La Comisión Consultiva estará integrada por un mínimo de veintiocho personas representando los grupos interesados participantes en este Convenio, en número de siete por cada grupo, eligiéndose desde luego para formar dicha Comisión Consultiva los siguientes: Enrique Ferrer (por Comercial Anónima Vicente Ferrer); Raimundo Juliá (por Clapés y Juliá); Emilio Izaguirre (por Federación Farmacéutica); José Balari (por Antonio Serra Pamies S. A. de Reus); José Viladot Serra (por Viladot Oliva, S. A.); Juan Andreu (por Hijos del doctor Andreu); José Martín y Apolonio Esteban, indistintamente (por Juan Martín S. A. F.); Mayoristas: José Rafael; Francisco Mandri; Rafael y Joaquín Cusi, indistintamente; Benito Oliver Rodés; Juan Miravent; Santiago Fagués Maruny; (Preparadores), cuya representación ostenta la Unión Nacional de Laboratorios Químicos-Farmacéuticos: La Química Comercial y Farmacéutica, S. A.; Productos Químicos Schering, S. A.; A. Ambroa; Ramón Pamiella (por S. A. de Representaciones y Comercio); Antonio Giménez y Salinas (por Giménez y Salinas, S. A.); Productos Farmacéuticos As-

tier, S. A.; J. Uriach y C.^a, S. A. (Representantes): Francisco Puig Sureda; José Segalá Estadella (por Casa Segalá, S. A.); Pujol y Culel, indistintamente (por Centro de Específicos «Covesa»); Federico Ferrer Cerdá; José Fabregat; José Garreta Sabadell; Luis G. Vilar Amigó. (Detallistas), cuya representación ostenta el Sindicato de Farmacéuticos de Catalunya».

Com hauran vist els senyors Diputats, aquí hi estan barrejats amb aliança ben fraternal els representants dels laboratoris més o menys nacionals i dels internacionals, el que em permet a mi suposar, gairebé afirmar sense temença a una rectificació, que els trusts internacionals de productes químics són en realitat les que varen moure aquell famós conveni que va aconseguir de Martínez Anido la signatura d'aquell famós i immoral Reial decret.

«La Comisión ejecutiva — diu — estará formada como mínimo por ocho representantes, dos por cada uno de los grupos referidos en el párrafo anterior, elegidos del seno de la Comisión Consultiva y quedando nombrados en este momento por unanimidad, desde luego para integrar el Comité Ejecutivo, los siguientes señores: José Garreta Sabadell; Luis G. Vilar Amigó; Juan Andreu (por Hijos del doctor Andreu, S. A.); José Martín (por Juan Martín, S. A.); Santiago Pagés Maruny; Benito Oliver Rodés; J. Uriach (por J. Uriach y C.^a, S. A.); Antonio Giménez Salinas (por Giménez y Salinas, S. A.)»

Aquesta organització tan aviat nascuda a la vida va posar en execució el seu pla i el seu pla d'acció resta ben detallat en l'articulat que segueix a la conclusió sobre el nomenament del Consell executiu i del Consell consultiu. Diu que: «El Comité Ejecutivo tendrá por obligación recabar de los detallistas o mayoristas, preparadores y representantes la firma y cumplimiento de los contratos o compromisos de garantía (prego que s'hi fixin els senyors Diputats amb aquesta expressió perquè després d'això donarem compte d'un altre afer que accentua el to delinqüent d'aquesta entitat) cuyo modelo establecerá la Comisión consultiva a propuesta del Comité Ejecutivo.»

I entre altres coses, agrega: «Artículo 10. Siendo finalidad determinante de la constitución de C. R. I. F. el garantizarse los elementos en ella representado el mutuo y recíproco cumplimiento de las disposiciones legales vigentes reguladores de la elaboración y venta de las Especialidades Farmacéuticas y en especial la prohibición de su venta al público a precio distinto del fijado en su respectiva envoltura o envases y lo consignado en el epígrafe 4, letra F de este Convenio, los contratos o compromisos que se establecerán bajo modelo oficial por virtud de lo que se deja estipulado, serán de uso y cumplimiento obligatorio para todos, siendo precisas la firma, aceptación o vigencia de los mismos para establecer o continuar las relaciones comerciales por lo que a las especialidades farmacéuticas afectadas por este compromiso se refiere.»

Fixin-se que aquí es diu de manera categòrica que s'imposarà a tots els farmacèutics un conveni redactat per la C. R. I. F. i que aquell que no vulgui acceptar el conveni redactat per la C. R. I. F. i no vul-

gui acceptar sense discussió les condicions de preu que la C.R.I.F. fixi per cada una de les especialitats, que aquest farmacèutic veurà trencades totes les seves relacions comercials amb aquells que són fatalment els seus proveïdors. Constitucionalment, això és un delict, i moralment no cal pas comentar-ho. I segueix aquest article: «Interín el Comité Ejecutivo cuida de la subscripción de los correspondientes... documentos, los droguistas, productores, representantes y detallistas podrán continuar sus mutuas relaciones comerciales y solamente dejarán de hacerlo por lo que a la referida venta de especialidades farmacéuticas se refiere con aquella firma que se nieguen a suscribir.» (Prego que s'hi fixin, i sobretot que s'hi fixi el senyor Conseller de Sanitat) el contrato o que firmado no lo cumpla, infringiendo las disposiciones legales vigentes, así como también los Convenios establecidos por la Unión Farmacéutica Nacional y la Unión Nacional de Laboratorios Químico-Farmacéuticos.»

Hauran vist que aquesta C.R.I.F. té un apèndix i aquest apèndix té el nom de conveni. No és un conveni fet de comú acord entre les parts interessades, que no són dues, sinó que són tres; perquè hi ha el productor, l'intermediari — que és el farmacèutic — i el consumidor — que és el malalt — al qual ningú no consulta res. Té un apèndix que és el conveni i aquest conveni val la pena de llegir-lo íntegrament perquè és un document històric que demostra fins on els homes que representen els interessos i la psicologia del capitalisme internacional, fins on poden arribar en la seva política d'extorsió contra els que voldrien revelar-se i, sobretot, és una política monstruosa, menada contra la gent que ha d'anar a raure, per a tenir cura de la seva salut, a les seves mans. El títol és ja una ironia sagrant: «Convenio de mutua garantía.»

I diu: «Los infrascritos, a todos los efectos procedentes, declaran: Querer acatar (*Fixeu-vos bé amb aquest començament, perquè aquí està tot.*) la Real orden de 21 de abril de 1928, por la cual se previene: 1.º Queda terminantemente prohibida la venta de las especialidades farmacéuticas a precios distintos al fijado en sus envases y el reparto de ninguna bonificación (metálico, objetos diversos, esencias, etc.) que burle lo expresado. 2.º El precio fijado en los envases se entenderá representa también el importe de los distintivos sanitarios y de cualquier otro impuesto. 3.º Las Autoridades sanitarias y el público en general presentarán las oportunas denuncias sobre incumplimiento de lo dispuesto. 4.º A los infractores se les aplicará multas de 100 y 1,000 pesetas, correspondiendo el tercio a los denunciadores.»

Es a dir que la C. R. I. F. es constitueix i acorda, com a tàctica fonamental de la seva existència, imposar un conveni a tots els que intervenen entre els productors i els consumidors d'especialitats farmacèutiques, conveni el qual té com a missió única l'aplicació implacable d'una reial ordre immoral, aconseguida en temps de la Dictadura i per mitjans que segurament si es poguessin descobrir avergonyirien els ciutadans. I segueix el document:

«2.º Reconocer que además de lo consignado en la transcrita disposición legal vigente, las especialidades farmacéuticas están compuestas por una o varias primeras materias especializadas o identifica-

das por medio de una marca o nombre distintivo, constituyendo una propiedad exclusiva del fabricante o preparador, el cual es libre de fijar su precio y condiciones de venta por ser cada especialidad propiedad de un solo productor, no siendo objeto de libre concurrencia.»

Es a dir que els farmacèutics, en virtut d'aquests convenis, els plagués o no els plagués, es veien obligats a acceptar el preu que volgués fixar el fabricant o el productor. Evidentment que pel farmacèutic aquesta imposició pot ésser acceptada en condicions pitjors per a ell, perquè en darrer terme qui paga aquesta arbitrarietat, qui paga aquesta combinació monstruosa, no és pas el farmacèutic, sinó que és el malalt i el malalt de menys resistència econòmica, perquè és el major consumidor d'específics per les seves condicions de vida, per la seva poca alimentació normal: és més el treballador que l'home de moltes pessetes i de poques preocupacions i de menys treball.

«3.º Que, por ello, los preparadores de especialidades pueden imponer, a los que las revenden al público, la obligación de no venderlas sino es un precio fijo, y podrán negarse a la venta directa o indirecta a todo comprador que no acepte tal condición y suspender incluso los pedidos pendientes a los que infringieren estas obligaciones.»

Es encara refermar, agreujant-les les disposicions de la carta, podríem dir-ne així, constituent de la famosa C.R.I.F. Aquí ja pot arribar fins i tot a la supressió de les comandes pendents, i, per tant, a rescindir els compromisos anteriors a la constitució de la pròpia C.R.I.F. i a la presentació per a l'acceptació d'aquest mateix conveni pot arribar a la seva anul·lació si aquell farmacèutic, si aquell apotecari no accepta a ulls clucs la sobirana voluntat del representant de la C.R.I.F.

«En su virtud, (*Segueix el mateix article*) creyendo con ello atemperarse a lo que legalmente está dispuesto, respetar los derechos de los productores des especialidades y también de los detallistas, estipulan lo siguiente:

1.º Las partes contratantes se obligan a respetar y cumplir las disposiciones legales que, emanadas de los poderes públicos, regulan la venta de los llamados Específicos, comprometiéndose que, en ningún caso, ni por razón alguna, pueda burlarse lo dispuesto, mediante bonificaciones, regalos, descuentos y otras combinaciones que tiendan a infringir lo decretado, convenido sobre este particular.

2.º El incumplimiento del pacto anterior obliga al preparador y vendedor-mayorista a no vender (salvo mandamiento judicial) a la supresión de la venta a crédito y de parte del descuento para facilitar la venta al detalle, la anul·lació de todo pedido pendiente de entrega y la no acceptació de operaciones futuras por lo que a especialidades farmacéuticas se refiera, dando cuenta seguidamente a la C.R.I.F. del hecho puesto en práctica.»

Es a dir, que aquestes qüestions es relliguen a l'anterior que anaven adreçades exclusivament als farmacèutics i aquestes van adreçades a preparadors, perquè no sentissin la temptació de violar la carta constituent de la C.R.I.F.

«En caso de que alguna firma entrara en discusión con alguna de sus representadas, a consecuencia del cumplimiento de dicho artículo, ésta lo pondrá en conocimiento de la C.R.I.F., la que vendrá obligada a intervenir directamente cerca de la firma reclamante para convencerles que la actitud de su representante es conforme al convenio mutuo que establece la C.R.I.F.

3.º Las determinaciones expresadas en el pacto anterior serán comunicadas a la "Comisión Reguladora de Intereses Farmacéuticos".

4.º Queda prohibida la venta de especialidades farmacéuticas al por mayor o en condiciones que permitan la reventa a toda persona o entidad que o tenga suscrito y registrado por la C.R.I.F. un contrato de mutua garantía, o que, habiendo quedado rescindido por infracción o incumplimiento, o hubiese sido rehabilitado.»

Es a dir, que en la C.R.I.F. es porta la llista de tots aquells intermediaris que han signat i han acceptat aquest conveni, i aquells intermediaris que o no han pogut o no han volgut acceptar aquest conveni són posats a la llista negra i privats de tot servei, quan es tracta d'especialitats farmacèutiques. I segueix: «La C. R. I. F. cuidará de poner en conocimiento de los interesados quienes tienen el contrato firmado y en vigor. (És a dir, que fins i tot s'atribueix funcions policials.)

5.º Los firmantes se obligan a denunciar a la C.R.I.F. todas las infracciones de que tengan noticia.

6.º Los firmantes declaran tener conocimiento de los Convenios establecidos entre la "Unión Farmacéutica Nacional" y los "Laboratorios Químicos-farmacéuticos, obligándose a respetarles y cumplirlos en cuanto les afecte.

7.º Atendida la finalidad de la C.R.I.F. y los beneficios que de su actuación esperaban los firmantes obtener en interés y beneficio mutuo, se obligan a sufragar los gastos que su actuación motive, con la suma de pesetas..., anuales, pagaderas de una sola vez, satisfaciéndose en este acto la correspondiente al ejercicio 1933, sirviendo el presente documento de recibo.»

I aquí acaba.

Se sap positivament que en quant va posar-se en circulació el conveni que jo acabo de llegir i comentar en part, alguns farmacèutics es rebel·laren, però que poc després no tingueren altre remei que sucumbir, perquè les clàusules punitives del propi conveni es realitzaven d'una manera implacable. És a dir, que tots aquells farmacèutics que, en defensa de la seva pròpia llibertat i dignitat, i, sobretot, en atenció als propis clients, no volien concedir aquesta llibertat absoluta per a fixar preu als fabricants i no volien tampoc comprometre's d'una manera absoluta i amb la seva signatura a fer allò que bé els hi semblés als fabricants, varen ésser boicotejats i es varen quedar sense aquelles especialitats més demanades pel públic, clients normals de la pròpia farmàcia. Evidentment, que en aquestes condicions, tenint tota la producció d'especialitats gairebé concentrada en grans nuclis, és evident que qualsevol farmacèutic havia de secundar la campanya sense tenir al costat un poder públic que anés a salvar-lo.

Però si la situació del farmacèutic no és molt atencible, perquè, en general, ells ja han entrat de bon cor en aquesta conxorxa, és la mateixa la situació de les mutualitats i tampoc ni molt menys la de les cooperatives sanitàries. Sabem que els treballadors de Catalunya, per tradició molt gloriosa, han tingut sempre la virtut solidària d'ajudar-se mútuament per a afrontar les dissorts naturals que són aquelles que són conseqüència de les malalties familiars. Aquesta virtut essencial de la solidaritat mutualista queda de fet destruïda per la imposició del monopoli, que això és realment la C.R.I.F., i per la conxorxa acceptada per tots els estaments intermediaris, entre el qui fabrica una especialitat i els qui han de consumir-les. Vol dir, doncs, que el moviment mutualista de Catalunya, si això no es destrueix, si no s'arrenca definitivament, està ferit de mort, perquè no és un secret per a ningú, i no cal ésser especialista per a poder afirmar que el consum d'especialitats farmacèutiques és cada dia més intens i cada dia va minvant el mercat que, fins fa poc, era molt gros dels preparats especials de farmacèutics, d'acord amb les receptes dels metges.

Vol dir, doncs, que tots els socis de les mutualitats, gent treballadora de petits recursos, que es veuen obligats per receptes de metges o pel que sigui a consumir en molta escala especialitats farmacèutiques, es trobaran si això no té un remei immediat a què tota la virtut que cercaven en les mutualitats no tindrà cap eficàcia ni valor, perquè la disminució del preu, el millor servei, escapa al control de l'organisme mutual creat pel propi treballador i està íntegrament en mans dels que no tenen altre interès que explotar el malalt. Potser també la intenció d'aquest monopoli va contra el moviment cada dia més intens a Catalunya de cooperació sanitària. S'ha format des de la República en algunes ciutats catalanes, entre elles Mataró — i la cito perquè és un exemple tipus en aquesta lluita entre la cooperació i el monopoli d'especialitats farmacèutiques — s'han format nombroses Cooperatives sanitàries, Cooperatives sanitàries que són naturalment el complement obligat del moviment mutualista. Tan cert és això, que es pot ben afirmar que un moviment mutualista que no tingui al seu servei una organització cooperativista que el proveeixi de tot allò que ell necessita, sempre serà un moviment mancat i sobretot un moviment lliurat al caprici d'aquells que per naturalesa, per pròpia funció, han de voler explotar-lo treient-ne sempre un major profit.

(Ocupa la presidència el Vice-president primer, senyor Serra i Húnter.)

Naturalment que aquesta acció ofensiva dels monopolistes, dels que no volen de cap de les maneres la derogació de la immoral Reial ordre de l'any 28, signada per Martínez Anido, havia de provocar una reacció, també semblant en intensitat, en la part dels consumidors, i és així que les gestions es reiniciaren prop del Govern central, prop del Governador civil i prop de la Generalitat. Tots ells, els mutualistes de Catalunya esperaven amb gran dalit el traspàs dels serveis de sanitat, perquè en tots hi havia la convicció ferma que una

vegada realitzat aquest traspàs de serveis, el Govern de la Generalitat fulminantment derogaria la Reial ordre de Martínez Anido. El desencís és fort, perquè la Generalitat, no obstant els mesos ja transcorreguts des del traspàs de serveis, no ha derogat la Reial ordre de Martínez Anido.

Revisant els butlletins de la Generalitat de Catalunya, jo he trobat en el número de data 31 de maig de l'any 33, és a dir, uns set dies després de publicat al mateix *Butlletí* el Decret de traspàs dels serveis de sanitat, unes normes provisionals signades pel senyor Conseller de Sanitat. Declaro que quan jo vaig llegir el títol d'aquesta publicació, el vaig llegir amb tota curiositat i nerviosisme, perquè esperava que en les normes provisionals hi hauria, quan menys, sinó la derogació, la suspensió de la Reial ordre, però no vaig veure res de tot això. Vaig veure que el senyor Conseller de Sanitat es preocupava, en aquelles normes provisionals donades a conèixer set dies després del traspàs de serveis, de la inspecció sanitària, dels inspectors sanitaris de medicina, dels inspectors de farmàcia i de veterinària, de les juntes provincials de sanitat, de l'organització professional, de les aigües minerals, de les inspeccions mèdiques escolars, d'estadístiques, de coses especialitzades i de disposicions generals. Parlava també, es preocupava d'una manera acuradíssima, de l'organització professional, volent centralitzar totes les especialitats professionals en centres únics oficials. Però, en aquest munt de preocupacions, que tan bé aleshores del sentit que de la seva funció tenia el senyor Conseller de Sanitat, jo no hi vaig trobar ni una sola ratlla que fes referència a aquest problema viu de Catalunya, que és la vigència de la Reial ordre de Martínez Anido. És clar que el senyor Conseller de Sanitat s'ha preocupat d'aquesta qüestió — segurament se n'hauria preocupat sense presions de fora — però se n'ha preocupat perquè també hi han hagut presions de fora, evidentment de la gent més interessada en què es resolgui aquest assumpte, que són les mutualitats. La Federació de Mutualitats de Catalunya, representada pel seu Secretari, ciutadà Oliva, és el que, una vegada traspassats els serveis de sanitat, es va atancar al Conseller de Sanitat interessant-se per la resolució immediata d'aquest problema, i es va prendre un acord, que suposo que es compleix, però no és l'acord que era d'esperar, no és l'acord que calia exigir, és una altra cosa. Es constitueix una Comissió en la que hi ha un representant del Col·legi d'Apotecaris, un representant dels mateixos apotecaris, directe, un dels mutualistes, un representant d'una farmàcia Cooperativa de Mataró, el senyor Oliva en representació de la Federació de Mutualitats i un senyor de Mataró en representació de la Cooperativa Sanitària d'aquella mateixa localitat. I es va prendre un altre acord, que a mi em deixa més estranyat que aquest primer, i és que mentre no s'arribi a conclusions concretes, el Col·legi d'Apotecaris centralitzarà la venda d'especialitats a tots els socis de mutualitats, als quals, traslladant-se personalment al seu estatge social, se'ls farà un descompte del 10 per 100. Jo confesso francament que no ho

entenc. La tasca d'aquella Comissió sembla que és la d'estudiar una possible revisió dels preus de les especialitats; s'hi arribarà o no, però es veu que aquest problema és un problema al marge del problema capital, viu, que ha preocupat des de la proclamació de la República a tota l'opinió mutualista, cooperatista i sindicalista de Catalunya. I hi ha una altra qüestió. A mi em sembla que no és defensable absolutament, en primer terme, la centralització d'aquesta facultat de descompte en una entitat oficial i fixar aquest descompte en un tipus petit, perquè pràcticament deixem les coses com estaven, ja que és cosa que pot comprovar-se molt sovintment la Col·legi d'Apotecaris, quan un malalt va a sol·licitar una especialitat per al descompte, aquella especialitat, precisament aquella especialitat, no hi és al Col·legi d'Apotecaris. I passen altres coses, i és que pràcticament, per a molts mutualistes de Barcelona, aquest descompte del 10 per 100 està anul·lat per la pròpia realitat, perquè, ¿què pot guanyar un obrer que visqui a l'altre extrem de Barcelona i que hagi de mobilitzar-se, moltes vegades en moments d'urgència — que vol dir que ell s'ha de mobilitzar ràpidament i per mitjans extraordinaris no acostumats en la vida normal —, què va a guanyar aquell obrer que visqui a l'altre extrem de Barcelona, si per a tenir aquell 10 per 100 de descompte, ha d'anar a un carrer determinat, on està l'estatge social d'una entitat determinada?

El problema és prou greu perquè tots hi posem la nostra bona voluntat per a resoldre'l d'una manera categòrica i de l'única manera possible. Està molt bé, i d'això jo felicito el senyor Dencàs, que es nomeni una comissió revisora dels preus de les especialitats, perquè no és un secret per a ningú que els consumidors, que els malalts, són víctimes d'una estafa colossal, perquè se'ls imposen preus que no guarden relació amb els preus honrats de cost. Per curiositat, jo voreig demanar fa pocs dies a una Comissió tècnica que en matèria sanitària té la Unió Socialista de Catalunya un estudi del preu de cost i del preu de venda d'alguns específics coneguts, i les conclusions d'aquest estudi són realment aclaparadores. Tenim, per exemple, l'aspirina «Bayer», diu: Cost del medicament, quinze cèntims; cost de l'embalatge, nou cèntims; 20 per 100 de benefici, cinc cèntims; 5 per 100 d'elaboració, dos cèntims; 10 per 100 de propaganda, tres cèntims; i 10 per 100 de despeses generals, tres cèntims més; a més, el 20 per 100 per al revenedor, que resulten set cèntims; de manera que el cost honorat d'un tub d'aspirina Bayer seria de quaranta-quatre cèntims, tot al més de cinquanta cèntims; i avui costa 3'20 pessetes. Un altre específic, els Hipofosfats «Salud»: Cost del medicament, quaranta-cinc cèntims; embalatge, seixanta-cinc cèntims; 20 per 100 de benefici, vint-i-dos cèntims; 5 per 100 d'elaboració, cinc cèntims; 10 per 100 de propaganda, onze cèntims; 10 per 100 de despeses generals, onze cèntims; i 20 per 100 per al revenedor, trenta cèntims; total de cost honorat, 1'89 pessetes, però avui el públic el paga a 5'15 pessetes. Un altre específic, «Iodac»: Cost del medicament, quinze cèntims; embalatge, setanta cèntims; 20 per 100 de benefici, disset cèntims; 5 per 100 d'elaboració, cinc cèntims; 10 per 100 de propaganda,

nou cèntims; 10 per 100 de despeses generals, nou cèntims; i 20 per 100 per al revenedor, vint-i-cinc cèntims; total del cost honrat, 1'50 pessetes, i aquest específic es ven al públic a 7'50 pessetes.

Jo, segurament, no he fet altra cosa que materialitzar una convicció unànime de la Cambra, dels companys mutualistes, del públic de tot Catalunya, perquè és una seguretat per a tots que avui la gent més indignament explotada és aquella que hauria de necessitar més respecte, que és el malalt. Avui, el mercantilisme arriba fins a la darrera exageració, exageració que a voltes té conseqüències criminals, i jo voldria citar alguns casos. Jo sé positivament que en aquests darrers mesos, per la imposició del preu o per la imposició del compliment estricte de la immoral Reial ordre de Martínez Anido, jo sé positivament que moltes famílies obreres, treballant o no treballant — algunes sense treballar, evidentment — s'han quedat sense llur específic. Hi ha hagut gent que a causa d'això, de no poder-los adquirir per llur preu, han arribat àdhuc a morir. És a dir, que s'arriba fins i tot a l'explotació criminal que té com a conseqüència darrera la mort. Evidentment que tot això és una cosa monstruosa. Jo no vull creure que aquesta diferència que hi ha entre el preu de cost honrat i el preu de venda al públic, jo no vull dir que aquesta diferència vagi tota ella a mans del fabricant; no ho crec. És que entre aquest preu de cost honrat i el de venda al públic hi ha una quantitat de gent que deshonora la llur professió. Hi ha el propi farmacèutic, que té primes per a valorar específics, que poden ésser bons o dolents, hi ha metges, que són la degeneració professional dels metges de Catalunya, que també cobren comissions per a receptar determinats específics, i és aquesta conxorxa monstruosa la que fa que totes aquestes coses que són necessàries per a la salut de la gent que treballa, i que a voltes no pot treballar, siguin inacessibles per a ella. Això, són veritats, aquí hi ha metges, ben apreciats, per cert, que saben millor que jo que no menteixo. Hi ha metges que si volguessin parlar, si no els contingués allò que en diuen el companyerisme professional, podrien explicar a la Cambra veritables horrors. I contra això, s'hi ha de posar un remei. No pot ésser de cap manera que en la Catalunya autònoma, i tenint ja en aquesta matèria sobirania, es pugui tolerar que el règim passat encara subsisteixi. S'ha d'anar a la derogació fulminant de la Reial ordre immoral de Martínez Anido. S'ha d'anar a una revisió a fons de tots els preus dels específics. S'ha d'anar a una revisió a fons de les relacions que poden haver-hi entre els fabricants, preparadors, majoristes i apotecaris, s'ha d'anar a defensar el malalt contra aquests explotadors, perquè si en l'escala dels deures socials hi ha una categoria d'homes que exigeix més que cap un respecte i l'ajut de tota la collectivitat, aquesta categoria d'homes, evidentment, és la dels que cauen sota el flagell de la naturalesa, i no podem consentir de cap manera que hi hagi gent que faci un mercadeig amb la desgràcia dels nostres germans.

Voldria, doncs, concretament, que el senyor Conseller de Sanitat ens digués perquè no s'ha derogat o suspès, almenys suspès, la Real ordre de Martínez Anido; perquè es centralitza al Col·legi d'Apotecaris aquest dret extra-legal de descomptar un 10 per 100 a aquells que vagin personalment a

cercar-hi l'específic, sempre que siguin socis de mutualitats; perquè no s'ha perseguit els components, els fundadors i especialment els directors de les organitzacions monopolitzadores, que s'han confabulat per a exigir preus elevats a tota la gent que necessita un remei; perquè no s'ha perseguit judicialment els homes que, amb burla de la pròpia Constitució de la República, imposen llur voluntat a tots els intermediaris de la indústria farmacèutica, i llur voluntat perillosa per sobre de tots els malalts de Catalunya. I res més que això. Jo crec que el problema és tan clar, que tinc i tot la confiança que avui mateix sortirà d'aquesta Cambra una resolució concreta, perquè les coses han canviat. Els privilegiats d'abans, no estan al cim; avui, teòricament almenys, al cim hi són els explotats d'abans, i és en defensa d'aquests explotats del moviment mutualista, del moviment naixent de Cooperatives sanitàries, que nosaltres estem obligats a desfer allò que es feu sota la Dictadura, i començar a organitzar un món que sigui un xic més just que el que fins ara hem tingut.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Senyors Diputats: Jo em faig perfecte càrrec d'aquests acords de congressos de partit, que a voltes obeeixen a un estat sentimental, que troben l'acollida deguda, que obeeixen més a una cosa de sentiment que no a una cosa raonada, i em faig també perfectament càrrec que els homes que ostenten càrrecs públics i estan lligats dintre d'una disciplina de partit, es veuen en el deure de portar fins als organismes públics aquests acords de llurs congressos nacionals de partit.

(Ocupa novament la presidència el President senyor Casanovas.)

Però si en els congressos és una cosa explicable que es pugui arribar a resolucions, a voltes impremeditades, a voltes obeint solament a ur d'aquells estats difusos, però sense arribar a unes concrecions, ni a un estat de raonament, no tindria la mateixa lògica que aquests mandataris d'aquests partits, amb el mateix estat d'impreparació, portessin aquests assumptes als organismes públics, perquè aleshores no fariem altra cosa que convertir el nostre Parlament, que ha d'ésser una cosa elevada, en un lloc de propaganda, en un lloc on desenrotllar una certa demagogia que pot tenir una certa extensió dintre de les masses; però nosaltres, en aquests moments, com en tots, hem d'anar amb la major serenor, estudiant i tractant de resoldre els assumptes, procurant no ferir interessos, o procurant ferir-los el menys possible, i sempre inspirats en la justícia. Ha dit el senyor Comorera en la primera part de la seva disertació, que això era un desig sentit per les mutualitats; i jo, per a esvaïr tota classe de recels, he de dir que comparteixo en absolut el manifestat pel senyor Comorera. I ha dit també que es varen adreçar els organismes públics de la República espanyola, amb les seves queixes, amb els planys, en el sentit de demanar que es derogués aquesta cèlebre ordre de la època de la Dictadura. I ha reconegut també el senyor Comorera, i ho ha reconegut en justícia, que a Madrid aquestes peticions, aquestes queixes i aquests planys no han tingut l'acollida que era de

desitjar, que les Mutualitats i les Cooperatives no han tingut a Madrid l'acollida favorable per a arribar a la solució d'un problema, per a arribar a la solució d'un estat de coses que tan profundament els interessa. Això ha dit el senyor Comorera, i em plau molt que hagi fet aquestes afirmacions, perquè amb les seves paraules el senyor Comorera no ha fet altra cosa que reconèixer públicament, davant del Parlament Català, que el Govern de la República espanyola, en aquest cas, no ha donat satisfacció a les peticions d'una classe importantíssima del proletariat, no ha donat satisfacció a les peticions de les Mutualitats i de les Cooperatives, peticions que avui han estat defensades per ell. Tot això demostra, per altra part, que dintre de les Germandats, dintre de les Mutualitats i Cooperatives, s'ha procurat endagar aquest problema, i és reconèixer que el Govern de la República no ha fet res. Però no hem de desconèixer, no hem d'oblidar, que en aquest Govern de la República espanyola, des del seu començament, hi han representants del Partit Socialista, amics i companys de la V. S....

El Sr. COMORERA: Això si que és demagogia!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: ...que dintre del conglomerat governamental, és el partit socialista espanyol el que té gran predomini i el que exerceix gran hegemonia. Per tant, em plau molt que el senyor Comorera, per damunt de la disciplina del partit, hagi dit, hagi fet aquesta tarda una afirmació en el Parlament Català de què el Govern de la República, sota del control socialista, no ha donat cap solució a aquesta qüestió, no ha resolt aquest problema, no ha donat satisfacció als elements interessats, que jo puc dir que, modestament, com a Conseller d'un Govern de Catalunya, no socialista, sinó d'esperit lliberal, puc donar una solució que no ha pogut donar el Govern d'Espanya.

Com es va plantejar aquest problema? Es va plantejar a les quaranta vuit hores justes d'haver-se traspassat al Govern de la Generalitat les qüestions de Sanitat. Jo aleshores estava a Madrid, en un d'aquells viatges que fèiem els Diputats Catalans per a prestar el «quorum» al Govern, quan em vaig assabentar per la premsa de la nit que una comissió de la C. R. I. F. va presentar unes conclusions al Governador civil de Barcelona, i aquest Governador civil alludia la qüestió i deia als comissionats que, precisament, feia vint-i-quatre hores que havien estat traspassats aquests serveis a la Generalitat i, per tant, era a la Generalitat a la qual havien de presentar les seves conclusions. No he de dir amb quina emoció jo vaig veure com es traspassaven els serveis de sanitat i com m'assabentava per la premsa madrilenya que, tan aviat s'havien traspassat aquests serveis, ja es plantejava a Barcelona un conflicte que, jo que coneixia a fons el problema, vaig creure que podia esdevenir greu, i presentat, i retornat a Barcelona, no vaig defugir la qüestió, fins al punt que no varen ésser les mutualitats, ni les cooperatives, ni els farmacèutics els que es varen aténçar al Conseller de Sanitat i Assistència Social. No; no varen ésser ells, sinó que va ésser el Conseller qui els va convocar a una reunió els elements interessats; conclusions i bases firmades estan a la dis-

posició de les VV. SS. Vàrem convocar a representants de la Federació de Mutualitats de Catalunya, a representacions de la Unió de Germandats de Catalunya, a representants de cooperatives i mutualitats de la costa, de Mataró, on se sent amb un interès extraordinari i on representa una gran importància aquest problema. I junt amb ells, vàrem cridar els representants de la CRIF, tots plegats vàrem estudiar les possibilitats de trobar un arrenjament provisional de la qüestió. I dic això, perquè tinc la seguretat que el senyor Comorera no desconèixerà que l'Estatut de Catalunya fixa en una forma ben determinant que mentre no hi hagin disposicions vigents legals, mentre no hi hagi un projecte, una Llei establerta, la Generalitat de Catalunya no té altre dret que acatar les disposicions vigents del Govern d'Espanya; per tant, encara que aquesta disposició, emanada de l'època de la Dictadura, — jo sóc el primer en reconèixer que és injusta—, mentre no sigui substituïda per una nova disposició legal, no podem fer altra cosa que acatar-la, encara que vagi contra la nostra voluntat. Però, així i tot, jo vaig procurar d'agermanar interessos, jo vaig procurar de trobar una fórmula d'arrenjament, encara que fos provisional, encara que fos un arrenjament transitori, en espera d'un Projecte de Llei que es sotmetria a la deliberació i aprovació d'aquest Parlament. Quina va ésser aquesta solució? La solució fou acceptada unànimement per la Unió de Germandats, per les cooperatives i per tots els senyors que representen aquests interessos que en aquesta tarda tan brillantment ha volgut defensar el senyor Comorera. Aquest afer, en el fons, no és més que un problema merament mercantil, un problema que ve representat per una lluita entre els farmacèutics de Barcelona i una farmàcia determinada de la nostra ciutat, creant una situació de competència en els preus; és un problema que ve representat per una farmàcia que pretén combatre i evitar un monopoli minvant la quantia dels guanys i, per altra costat, per altres farmacèutics que defensen els seus interessos de classe i volen treure el major profit, el major guany, al seu treball i al seu títol. No és en definitiva, com ja he dit, en el fons, més que un problema mercantil, encara que se'n derivi un perjudici per a les mutualitats. Sí; la lluita és purament mercantil, lluita d'una classe organitzada que es defensa i una farmàcia, la farmàcia de la Creu, que en competència lícita o il·lícita, que en aquest cas no és el Conseller de Sanitat i Assistència Social el que ha de definir i fer aquesta afirmació; i com a conseqüència, s'entaula i s'origina el conflicte, que jo no sé amb quines atribucions hauria d'intervenir per a donar solució a un problema purament mercantil. Però la cosa no és tan simplista com l'ha presentat el senyor Comorera; perquè si per una banda hi havien les mutualitats que, en defensa dels seus propis interessos, demanaven, volien i els interessava la derogació del Decret de què venim parlant per acceptar la competència lliure i de fet el reconeixement del monopoli de la farmàcia de la Creu, proveïdora de la major part de les mutualitats de Catalunya, per altra banda hi havia uns centenars de farmacèutics que havien conquerit un títol professional, que, enganyats o

no enganyats, il·lusionats o no il·lusionats, es llançaven a una lluita noble, installaven una farmàcia i era lògic que el dia de demà volguessin obtenir del seu treball i del seu títol els màxims guanys; i, per altra part, hi havia 4.000 obrers que avui viuen a expenses d'aquesta farmàcia i segons fossin les disposicions que nosaltres dictéssim, no solament condemnàvem a la misèria a tota una classe que justament havia conquerit un títol acadèmic, sinó que hi havia un nucli de 4.000 obrers que podia venir a agreujar el problema de l'atur forçós. I en aquestes circumstàncies, i inspirats amb l'esperit, amb el desig del millor encert, consultant els delegats, consultant a uns i altres, vàrem proposar com a fórmula de transacció, les següents conclusions, acceptades unànimement pels representants convocats. Aquí tinc l'acta d'aquella reunió. Les conclusions eren les següents: Momentàniament i per un període que podríem dir transaccional, mestrestant una ponència acabés els seus estudis i treballs, nosaltres centralitzàvem la venda d'específics, o sigui, que fèiem desaparèixer aquell estat de lluita entre la C. R. I. F. i una farmàcia determinada, amb el fi d'obtenir l'assentiment de la C. R. I. F. fins que es dictés un Projecte de Llei, la venda d'específics es centralitzava en un organisme oficial, al Col·legi de Farmacèutics. Per tant, no era per un esperit de parcialitat que es centralitzava la venda de les especialitats farmacèutiques, i en respecte a les tarifes de rebaixa pels que no exhibien més que el rebut o el carnet de mutualista — perquè s'hi s'hagués hagut de fixar tal rebaixa, específic per específic, s'hauria hagut de menester molt de temps — es va convenir per a tots, i aquest conveni va sortir de l'Assemblea, que en el període de transacció es fixés per cada especialitat el 10 per 100. Reduïda la cosa a aquest terme, no veig jo els inconvenients ni la falta atribuïda al Conseller de Sanitat i Assistència Social. Si hi han inconvenients en adreçar-se al Col·legi de Farmacèutics, ja que això implica haver-se de traslladar d'un extrem a l'altre de la ciutat, els mateixos inconvenients hi havia quan era precis traslladar-se d'una a altra farmàcia i prèvia la presentació del carnet es feia la rebaixa. Com que l'assumpte tenia molta importància i era atacat valentment a les quaranta vuit hores de fet el traspass dels serveis de sanitat — i no ignorarà la V. S. que encara que aparegui reconeguda una disposició d'aquestes a la *Gaceta* espanyola, no tenen vigència aquests Decrets fins als vint dies —, a les quaranta vuit hores, com dic, ens ocupàvem del problema i suspènem el Decret, tota vegada que reconeixiem que, prèvia exhibició del carnet, es faria el 10 per 100 de descompte, i això era una vulneració d'aquell Decret de la Dictadura.

Ja comprenc que això no és solució definitiva, ni aquella a la qual aspiren els mutualistes, però, com a règim de transició i com a medi de cercar una solució harmònica mentre s'estudia a fons aquest problema, jo crec que això era una cosa justa, i així consta en l'acta.

I aquesta ponència, què fa? Doncs, té l'encàrrec següent: Revisar totes les tarifes farmacèutiques, analitzar aquestes acusacions greus, com les que ha formulat el senyor Comorera i estudiar-les cas per cas, no pas circumscriuint l'observació

a un producte, sinó producte per producte, perquè no és possible fer aquest estudi d'una manera aïllada. Aquesta ponència, integrada per tots els afectats, recull les suggerències i fa el que no havien fet els governants d'abans, que no recollien altres suggerències que les dels detallistes i les dels productors, però no les dels consumidors.

El Govern ha tingut en compte aquesta consideració llençada per la V. S., per quan aquesta Ponència, no solament està integrada per majoristes i per detallistes, sinó també per mutualistes i cooperativistes, i, una vegada, acatat el seu comès — que, si no estic mal informat, serà el vinent dilluns —, portarà tot un pla estructurat i llavors serà, senyor Comorera, quan jo tindrè en compte totes les suggerències i serà quan portaré aquest Projecte de Llei al Parlament, perquè es discuteixi i perquè s'aprovi, modificat o no, segons cregui la soberania d'aquesta Cambra, però previ estudi i no pas per una acció impremeditada, ja que és molt vast aquest problema, i no basta una senzilla discussió ni un senzill apassionament com el d'aquesta tarda per a anar a una solució.

I el problema no ha de limitar-se en aquests límits estrets que poca importància tindrien. Té una volada més ampla, i en això faig justícia a la V. S., que ha sabut marcar la seva amplitud. El problema radica també en la nota llegida aquesta tarda i en el preu de cost dels productes. En el preu del cost dels productes, crec, no obstant, que no s'haurà fet la injustícia de creure que tot el cost esmentat hagi d'ésser un guany per al farmacèutic.

El Sr. COMORERA: Naturalment; no ho he dit, sinó en part.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: El preu de cost de les especialitats farmacèutiques ve augmentat considerablement per les manipulacions dels majoristes, pels detallistes, pels comerciants, i és així que quan arriba l'especialitat al gros públic, resulta tan encarida. Doncs bé, per a arribar al fons d'aquest problema, no n'hi ha prou amb una discussió, però dintre de quatre dies, com he dit, portarem l'assumpte al Parlament i seran analitzats tots els apartats que siguin objecte d'estudi, entre els quals n'hi ha un que diu «Reducció dels preus i quantitat dels específics farmacèutics», i veureu com he vist i previst aquest problema. I això no és un secret, sinó que obeeix a l'evolució de la farmàcia a Catalunya, a Espanya, a França i a tot arreu del món, on cada dia hi ha una major quantitat de malalts que adquireixen els específics, apartant-se de la clàssica forma de la farmàcia. En aquest cas, el malalt s'ha donat als específics farmacèutics i el problema no radica solament en el descompte, sinó també en els preus elevats de l'específic. El problema més fons no està en obtenir un 10, un 15 o un 20 per 100 de descompte, si, per molt elevat que sigui aquest, es paga l'específic a un preu superior al valor real. El problema — i això no pot oblidar-ho el governant — rau també en la quantitat excessiva de farmàcies i en la quantitat també excessiva de professionals de la medicina, i jo, malgrat d'ésser metge, no tinc per què no confessar les coses pel seu nom

ni negar que sigui cert alguns dels extrems que la V. S. assenyalava. Avui es llancen al mercat una gran quantitat d'especialitats en mires a obtenir una comissió, perquè hi ha molts farmacèutics que han plantat la seva farmàcia i han vist que no obtenien els guanys que desitjaven, malgrat els seus anys d'estudi, i el farmacèutic es dedica a la confecció d'alguna especialitat que propaga entre els seus propis amics i que propaga en la premsa, i que el públic adquireix suggestionat per tals propagandes, i així va creant-se aquesta xarxa d'específics i s'arriba a la conseqüència de què, de coses que abans en la clàssica farmàcia, se'n pagaven tres rals o un ral, i donaven un benefici ampli al farmacèutic, es presenten avui a través d'una especialitat i se'n paguen 8, 10 i 12 ptes.

El problema no és pas reduït, sinó que és amplísim. Jo ho he tingut en compte, i precisament en aquest terreny que dic he assenyalat a aquesta ponència que comenci a fer les suggerències que cregui convenients sobre els camins que s'han de seguir per a anar a la reducció de les especialitats farmacèutiques. No en són purament i exclusivament culpables aquests contubernis monstruosos que vós assenyalàveu. Indubtablement que és una part d'ells, però també hi contribueix, certament, aquesta part de propaganda per la premsa diària: és aquesta suggestió del gros públic que es deixa impressionar per aquesta propaganda de *curanderos* i que cau en aquesta xarxa, i això fa desaparèixer paulatinament la farmàcia i s'agreuja i s'accentua aquest problema, i el consumidor, en aquest cas el malalt, va i paga set, vuit i nou vegades més alt el preu que en realitat hauria de pagar per aquell medicament. I per altra part ens hem preocupat — que també era objecte d'aquesta convocatòria aquesta ponència — d'estudiar en quina forma podríem anar a la suspensió de farmàcies que evités aquesta excessiva competència, perquè, en el fons, de l'excessiva competència és d'on neixen tota aquesta sèrie d'immoralitats, no solament en la preparació d'especialitats farmacèutiques, sinó que a voltes de la competència dels preus el que en resulta perjudicat és el propi malalt, perquè un mateix producte — i no és una cosa que sigui solament de coneixement dels iniciats — sabem perfectament que es paga a un preu o altre, segons la marca o segons el seu origen o la seva procedència, però que segons tingui una procedència o en tingui una altra, els seus efectes terapèutics canvien moltíssim, i així com pot convertir-se en perjudicial per a un malalt, pot ésser que en aquell moment aquell producte pugui donar-se a un preu de cost, a un preu de fórmula més econòmica i reduïda que en una altra farmàcia, però que no tingui l'eficàcia deguda.

Jo he volgut exposar aquestes coses per a palesar que és un problema bastant complicadíssim. I jo, avui, en aquesta Cambra, faig l'afirmació solemne — i us avenço ja el meu pensament com a Conseller, encara que jo ho he de portar al Consell per a la seva aprovació definitiva — que el meu criteri, que el criteri que jo defensaré en el Consell de la Generalitat, és l'ajut a la derogació d'aquella disposició, substituint-la per un altre projecte més racional, anant a la millora de la totalitat de les especialitats farmacèutiques i, sobretot, donant un tracte

de favor a les mutualitats perquè prèvia la presentació del seu carnet cooperatiu no hagin d'anar a una farmàcia determinada, ni al Col·legi de Farmacèutics, cosa que va ésser acceptada com una solució de transacció en vista de la lluita que hi havia entre una farmàcia i una corporació, sinó que jo procuraré que sigui obligatori per a totes les farmàcies de Catalunya que no hi hagi lloc a privilegis ni competències, que previ un pacte fet o un contracte fet entre la Federació de Mutualitats i el Col·legi de Farmacèutics, previ el refrendament per aquesta Conselleria, s'obtingui una rebaixa considerable dintre d'aquells límits compatibles amb la forma digna de posar-se a guanyar la vida; que per això hi ha representants seus dintre d'aquesta ponència. Jo ho faré obligatori per a totes les farmàcies de Catalunya, i no s'haurà d'anar al Col·legi de Farmacèutics ni tampoc a una farmàcia determinada per a poder obtenir aquelles especialitats, traslladant-se d'extrems apartats de Barcelona i que a voltes la locomoció solament s'emporta tots els avantatges que es puguin obtenir amb el tant per cent de rebaixa. Jo us avenço aquestes idees, perquè és un criteri que compartim nosaltres, que nosaltres defensarem i que davant de la representació de la Federació de Mutualitats de Catalunya no faré altra cosa, quan vinguin a veure'm, que ratificar-me davant d'ells amb tot quant us acabo de dir aquesta tarda en contestar la vostra interpellació. Aquest és el concepte, el criteri del Conseller de Sanitat, i crec que en aquest cas interpreto el sentir del Govern de Catalunya dient que procurarem nosaltres traduir-ho amb la Llei el més ràpidament possible; però fins i tant, esperem que aquesta ponència nomenada, on les mutualitats tenen llur digna representació, m'hagin portat les suggerències degudes per tal d'estructurar en Projectes de Llei que sotmetrem a l'aprovació d'aquesta Cambra.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera per a rectificar.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: El senyor Dencàs ha començat negant-me el pa i la sal i ha acabat amb un to cordial que està força bé. Ha començat dient-me indocumentat i que jo em feia ressò, per esperit de disciplina, d'un acord sentimental o potser demagògic d'un congrés del nostre Partit. Evidentment, que si això fos cert perdria molt de valor el poc que jo hagi pogut guanyar des de que hi ha Parlament a Catalunya, perquè si hi ha una cosa dolenta per un home que intervingui en la vida pública, és la lleugeresa en l'emissió d'opinions i sobretot en el plantejament de qüestions d'interès públic. Però quan jo un xic esverat esperava que demostrés el senyor Dencàs que jo efectivament era un indocumentat i que em feia ressò, per raó de disciplina i potser per una conclusió demagògica, d'un acord ideològic del nostre congrés, he vist amb sorpresa per a mi molt afalagadora, perquè en resum el que ha fet el senyor Dencàs és dir-me que tenia raó en tot el que jo he anat exposant; he vist que no ha rectificat ni una sola de les informacions que jo he exposat; que no ha dit que cap d'aquestes informacions fossin incertes (són coses documentades que no han estat desmentides). Vull dir doncs, que mentres jo esperava la demostració de

la meva indocumentació, l'única cosa a què s'ha arribat és a la demostració de què jo portava documents concrets. El senyor Dencàs, per una espècie de tarannà, sempre ens envia a Madrid; ja va passar una altra vegada això i, és clar, avui es repeteix, i avui potser podria dir-se que no és gaire cordial, almenys — no ho qualifiquem d'altra manera —, no per a nosaltres, sinó pels d'allí, que un membre del Govern de la Generalitat vulgui fer un contraargument disminuint el valor moral i ideològic dels membres de l'altre Govern de la República, en el qual un company vostre és ministre.

Hi ha una altra cosa. El Govern de la República no és socialista, com vós dieu sempre, i sabeu massa que no és socialista. Potser ho dieu deixant-vos portar una mica més enllà del necessari pel vostre sentiment antimarxista — vàreu dir una vegada aquí que éreu antimarxista...

El Sr. FRONJOSA : No sap el que és antimarxista !

El Sr. COMORERA : No és això; és una mica de demagògia; perquè jo recordo perfectament que cada vegada que en el Parlament de la República hi ha batalles memorables entre la reacció i les forces coaligades en defensa de la República i del to esquerrà i revolucionari de la República, cada vegada que hi ha alguna d'aquestes batalles memorables surt un cavernícola i diu : «Largo Caballero va servir també a la Dictadura.» Això ho vàreu dir vós una altra vegada; avui no ho haveu dit, però haveu dit una altra cosa pitjor.

El Sr. PRESIDENT : Senyor Comorera : Jo no voldria que posés a la Presidència d'aquesta Cambra en dificultats parlant d'un Ministre que no està aquí. La Presidència, senyors Fronjosa i Comorera, els invita a què no discuteixen els Ministres que són responsables davant del Parlament de la República.

El Sr. COMORERA : No he iniciat jo aquest debat; aquí no parlo sinó que de companys que han estat acusats d'una cosa de la qual ells no en són responsables.

El Sr. PRESIDENT : La V. S. comprendrà la situació de la Presidència que ha d'evitar que tingui estat parlamentari i la conducta de Ministres que són responsables davant d'un altre Parlament. Pel demés, en el que fa referència a coses internes de Partit i allusions d'aquest ordre, pot continuar la V. S. en l'ús de la paraula.

El Sr. COMORERA : No són qüestions internes de Partit, sinó que són coses una mica més essencials. No he parlat per res del Govern de la República, no he denunciat cap cosa malevolent contra el Govern de la Generalitat. Ha estat el Conseller que per a fer un argument que després no ha sostingut, ha plantejat la qüestió en aquest petit terreny i jo per un deure elemental de cortesia, per reivindicar el bon nom de gent que no té responsabilitat, tan sols he dit que el Govern de la República no és socialista sinó que és una gran coalició en la qual hi són els socialistes i que el Partit socialista mai ha tingut en les seves mans el Ministeri de Governació que és el que ha d'entendre i resoldre aquestes qüestions.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistèn-

cia Social : Però en la Direcció General de Sanitat, hi teníeu el senyor Pascua !

El Sr. COMORERA : Sí, però el Ministre no era socialista. El senyor Pascua ja havia defensat aquest punt, però el Ministre no hi va estar conforme.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Doncs jo en aquest cas, per dignitat, hauria presentat la dimissió del meu càrec.

El Sr. PRESIDENT : Senyors Diputats : Agrairia a les VV. SS. que no es limitessin en el curs de la intervenció a discutir actes dels homes del Govern de la República.

El Sr. COMORERA : Satisfet i agraït a la Presidència, perquè ja he fet allò que havia de fer, la meva consciència està tranquil·la, perquè aquest debat en aquest aspecte no l'he promogut jo. Deia el senyor Dencàs, per a justificar el perquè una vegada traspassats els serveis de Sanitat no va derogar o no va suspendre la Real ordre de Martínez Anido, que no va fer-ho perquè, segons l'Estatut de Catalunya, mentre no hi hagi una legislació en sentit contrari i feta per Catalunya, aquí hem de complir la legislació vigent de la República. Evidentment, això és una gran veritat. No seré jo pas qui ho negarà, però tampoc em negarà el senyor Dencàs un altra cosa, i és que en aquesta matèria legislativa, qui és que té a Catalunya la iniciativa és el propi Govern. De manera que el propi Govern, a les vint-i-quatre hores o abans...

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : A les quaranta-vuit.

El Sr. COMORERA : Jo m'hauria explicat molt bé que el Conseller de Sanitat, veient un problema tan candent a Catalunya des de la proclamació de la República, tingués preparat ja el Decret per a publicar-lo tan aviat estiguessin traspassats els serveis, perquè no és un problema nou. M'explico un moment de dubte, de vacil·lació, d'ajornament d'un problema quan a la Conselleria hi vagi un home que no tingui experiència en aquesta matèria o se li planteja a aquest home molt experimentat, un problema nou i que fins aquell moment no hagués tingut mai en el clos nacional un estat d'opinió pública molt vehement i intens. Però si era el cas contrari ! En aquesta matèria concreta de la Real ordre de Martínez Anido, el just hauria estat que una vegada traspassats els serveis, el primer acte afirmatiu, categòric, de la Generalitat de Catalunya en aquesta matèria sanitària, hagués estat la derogació fulminant d'aquell ignominiós Decret. Hauria estat per a Catalunya i especialment per la Generalitat, una prova d'energia, de competència, i d'intima relació amb els clans populars, i hauria estat per a Catalunya, pel poble català, una prova materialitzada, eloqüentíssima, del valor immens que per nosaltres té aquesta autonomia que encara ens estan discutint i regatejant pam a pam.

Deia el senyor Dencàs que no podia anar-se a una resolució precipitada perquè es podien ferir molts interessos i podria afavorir-se'n d'altres, i ha parlat amb molta insistència, potser amb massa insistència, d'una farmàcia en lluita amb una corporació, d'una farmàcia que voldria tenir ella el monopoli contra la corporació que de fet té el monopoli, i jo he de dir-li al senyor Dencàs que en aquest aspecte la qüestió no m'ha preocupat, ni em preocu-

pa ni em preocuparà. El que he defensat aquesta tarda és la llibertat absoluta per a tothom, no privilegi per a ningú. Ni la conec ni la vull conèixer. Afortunadament, sóc un home sa i no he comprat en cap farmàcia de Barcelona cap remei, i espero passar uns quants anys així.

Jò he presentat aquí el punt de vista dels mutualistes, dels cooperadors, dels treballadors afiliats als Sindicats de la U. G. T. i de la mateixa C. N. T., que des del començament de la República vénen mal dret per a conseguir la derogació d'aquell mal Decret de Martínez Anido. Res més que això. He demanat llibertat absoluta per a tots aquells farmacèutics, i no per La Creu ni pel Col·legi d'Apotecaris; que aquell que vulgui vendre perdent diners que ho faci, les responsabilitats seran per a ell; ningú té l'obligació d'imposar-li a un una ganància que ell no vulgui realitzar, apart que és d'una immoralitat extraordinària, perquè com és possible justificar aquests preus unitaris, universals, per a tothom, per a totes les farmàcies de Catalunya, quan tots sabem que hi han tantes categories de farmàcies; hi han farmàcies que paguen 10,000 pessetes de despeses generals al mes, i hi han farmàcies que només en paguen 100; per tant, aquella que paga 10,000 pessetes necessitarà recarregar el 30 per 100, i aquella que només en paga 100 de despeses mensuals en té prou en un 2 per 100. Llavors, ¿en quin sentit tècnic, no ja moral — sortint del camp ètic en el qual nosaltres ens havíem situat en la primera part d'aquesta discussió —, pot justificar-se aquesta imposició del preu escrit a totes les farmàcies de Catalunya, sense fer cap classe de distinció entre farmàcies de primera, de segona, de tercera, fins a les de infima categoria? A totes se'ls imposa el mateix preu i als malalts l'obligació de contribuir a la riquesa d'uns quants indignes explotadors.

M'ha dit el senyor Dencàs que s'ha concedit al Col·legi d'Apotecaris el dret que, segons ell, abans tenia la farmàcia de La Creu, perquè és un Col·legi reconegut per la Llei. He d'aclarir, en primer terme, que jo no he insinuat tan sols, perquè no acostumo insinuar, perquè si tinc algun defecte és el de pensar en veu alta, no he insinuat res que pogués fer malpensar a ningú en relació al Col·legi d'Apotecaris. Absolutament. Però aquesta observació de què és una entitat reconeguda per la Llei a mi em deixa indiferent, no em fa ni fred ni calor, perquè en aquesta mateixa situació legal, mirant només pel mapa de Barcelona, hi trobo la Cambra de la Propietat, d'en Pich i Pon, que no té cap importància.

Ha dit que tota la seva confiança està en el treball d'aquesta ponència, i ha reconegut abans que hi havia una ponència que tenia una bona orientació perquè anava en primer terme a revisar els preus de les especialitats. Estem d'acord. Però jo li dic ara al senyor Dencàs que el problema ha de tenir tota la seva volada, ha d'anar molt més enllà del que ens ha dit fins ara, perquè no sortirà el problema de la petita volada mentre resti concretat a fixar preus a aquelles especialitats i fins a limitar el nombre de farmàcies que hi poden haver a Barcelona. Sempre serà posar les coses en el terreny petit, intrascendent; la gran volada la tindrà quan des del Govern es plantegi el problema fonamental, que és el de la socialització de les farmàcies, lligada naturalment a la socialització de la medicina. Espero que aquest

problema de gran volada, aquesta suggestió que ara faig, valent-me d'una actitud correcte i noble del senyor Conseller de Sanitat, serà acollida també pel Govern de Catalunya, integrat per homes de pensament esquerrà, i potser se li donarà un començament de realització, perquè mentre no es vagi a això, per més Lleis i inspeccions que hi hagi, sempre hi haurà un tercer que pagarà les baralles dels altres i aquest tercer serà sempre l'únic que té dret a ésser respectat i que és el malalt.

Ens deia el senyor Dencàs: Hi ha una lluita entre una farmàcia i una entitat, i en aquesta lluita, l'únic que surt perjudicat és el malalt, és la lluita eterna entre l'explotador, el productor i l'intermediari; els interessos si bé substantivament són iguals, tenen matisos que els diferencien i els posen enfront uns dels altres. I sempre estan en lluita permanent, no per a fer major justícia, sinó per a augmentar les pròpies ganàncies, i quan arriben a un acord en quant a la quantia de les ganàncies que a cadascú d'ells els hi correspon, aleshores entre ells no hi ha guerra, i aleshores les coses de l'antiga baralla cauen sobre el tercer que no té ni veu ni vot en aquesta baralla i que és el consumidor. De manera que el problema real, el problema de gran volada, com deia el senyor Dencàs, no és pas el de limitar les especialitats, el de revisar els preus, el de limitar si es vol, la quantitat de farmàcies a disposició del públic, sinó que el problema és un altre, el problema de fons és el de socialitzar les farmàcies, ja mitjançant les federacions mutualistes, ja mitjançant les pròpies cooperatives sanitàries, que ja comencen a crear-se en molts llocs de Catalunya.

D'acord amb què aquesta ponència vagi a una revisió general de tots els específics. Jo sé molt bé — i no ho he dit abans, perquè és del domini general, per poca cultura que es tingui — que avui sota el nom d'específics, hi va qualsevol cosa, que fórmules tradicionals, les més innocents del món, avui passen per al client com si fossin específics; no hi ha més feina que la de fer-los passar. Això ho sabem tots; de manera que està molt bé que aquesta ponència vagi a una revisió implacable de totes les especialitats, vagi a fixar la quantitat d'aquestes especialitats i vagi també a la revisió dels preus, per a fixar preus honrats que no signifiquin una explotació iníqua del malalt, com avui s'esdevé. Els casos que jo he esmentat no eren, com deia el senyor Dencàs, casos especials. Jo estic convençut de què aquests casos típics que jo he llegit aquí són casos que es poden estendre a gairebé totes les especialitats. No són exemples d'excepció; són exemples de generalització.

Em felicito de què hagi tingut el coratge de reconèixer allò que jo he dit de la conxorxa monstruosa — qualificada així per mi — entre fabricants, preparadors, farmacèutics, metges, etc. Me'n felicito, perquè això voldrà dir que sabem i reconeguem públicament el mal, l'enorme immoralitat que destrueix tota l'ètica professional de dues organitzacions que haurien d'ésser les més pures de la collectivitat, tindrem també la manera de voler posar-hi un remei enèrgic i, sobretot, radicalíssim.

Però, en conclusió, el que no ens ha dit d'una

manera concreta és per què encara avui no s'ha derogat la Reial ordre i per què s'ha hagut d'esperar. Quins interessos es poden comprometre? Ha parlat de quatre mil obrers. És que la derogació de la Reial ordre suposa el tancament de tots els laboratoris i de totes les farmàcies? Suposo que no arribarà a aquesta conclusió exagerada, perquè la supressió d'aquella Reial ordre, a l'agent que té treballadors no el perjudica, perquè la supressió de la Reial ordre no suposa que els fabricants no posin un preu i que no cobrin el mateix que estan cobrant avui a l'intermediari. La derogació de la Reial ordre suposa llibertat de venda, per al farmacèutic, i, evidentment, que en la lliure competència els farmacèutics mai arribaran a l'extrem de fabricar ells mateixos la pròpia ruïna. No s'ha vist això, perquè si la teoria del senyor Dencàs fos exacta, fos lògica o raonable, ja no hi hauria comerç a Barcelona, ja hauria de venir una altra Reial ordre d'un altre Martínez Anido que imposés a tots els comerciants de Barcelona condicions uniformes de preu i de qualitat, perquè la lliure competència aleshores, d'acord amb aquesta teoria, tindria com a conseqüència immediata l'acomiadament de mils i mils d'empleats del comerç; és a dir, que l'argument sentimental — i això sí que és una mica demagògic — dels quatre mil obrers que preocupaven al senyor Conseller de Sanitat, no té cap valor.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Que s'atençaren a mi, demanant-m'ho, i jo havia d'estudiar-ho.

El Sr. COMORERA: Moltes vegades vós sabeu que hi ha molts obrers que no refusen servir d'instrument als propis explotadors. Jo recordo, ara que ve al cas, ja que el senyor Dencàs provoca aquest aspecte de la qüestió, que quant als Estats Units es va plantejar el gran debat i l'enorme guerra per a l'emancipació dels esclaus, que una vegada guanyada la guerra pels habitants del Nord i una vegada per la Cambra representativa nord-americana la llibertat dels esclaus, foren molts els esclaus que tornaven als seus amos i els hi deien: «Torneu-me a prendre, perquè jo no sé què fer de la meua llibertat.» I això passa avui igual, en un altre aspecte, en un altre pla, però passa igual. Hi han molts obrers que tenen ànim servil, que tenen el cordó umbilical com aquells esclaus que tot just fa cinquanta anys que foren alliberats.

No té valor ni això ni allò altre. Derogant aquesta Reial ordre no quedaria un sol home al carrer, potser hi hauria més gent treballant perquè — i això sembla una ironia macabra — la derogació de la Reial ordre podria suposar un major consum i en existir major consum hi hauria més possibilitat de treball per a la gent que està lligada a aquesta indústria. Perquè avui són molts els obrers, les famílies obreres que han de limitar el seu consum de medicines, a vegades completament indispensables, perquè no tenen diners per a adquirir-les pel seu preu elevat, el que vol dir que si el preu baixés hi hauria un consum regular, la recepta del metge no restaria a la taula de les llars pobres per manca de diners, sinó que seria recepta que aniria a la farmàcia i per tant seria matèria comprada, és a dir, que hi hauria un augment de consum, i aquest augment de consum tindria

fatalment com a conseqüència un augment de les possibilitats de treball per a la gent que s'especialitza en aquesta indústria.

Quedem, doncs, que no té cap valor aquest argument per a explicar els seus dubtes i vacil·lacions abans de resoldre's a derogar o suspendre aquesta Reial ordre. Em felicitaré, doncs, per a acabar, que en el començament de la setmana que ve el Govern de la Generalitat faci públic o trameti aquí al Parlament un Projecte de Llei que es podria aprovar al mateix dia, perquè la majoria és vostra i teniu els nostres vots en aquest cas, derogant la Reial ordre i deixant tot l'altre per a quan sigui possible, per a quan el Conseller ho tingui llest; que es prengui tot el seu temps perquè ja sabem que en aquestes matèries sanitàries no s'ha d'improvisar i que quants més antecedents s'acumulin, millor feina es podrà fer. Però la cosa urgent, el posar fi a una injustícia manifesta, tallar una immoralitat que ningú pot negar i que el senyor Dencàs no ha negat, naturalment, no ha volgut negar. Això es pot fer immediatament, sense ferir cap interès respectable, sense perill per a ningú. No hi ha més que fer i obeir la veu, el clam de tots els mutualistes i de tots els malalts de Catalunya. I l'altre aspecte és el de seguir molt de prop a totes les organitzacions que obeeixen directament o indirecta a la pressió financera o com sigui dels grans trusts internacionals i que ens prenen a nosaltres per un país de negres.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Molt breument contestaré al senyor Comorera, perquè en el fons he d'aclarir solament alguns dels conceptes emesos per ell.

Es lamentava amb estranyesa perquè jo amb tanta facilitat em desplaçava del Parlament de Catalunya i el feia emmirallar en el Parlament espanyol. I ell, que segurament demà serenament repassarà el seu discurs al DIARI DE SESSIONS, veurà com no ha estat aquest Conseller que s'hagi desplaçat, sinó que ha estat el propi senyor Comorera qui ens ha desplaçat a aquelles esferes. I ha estat el senyor Comorera, perquè el DIARI DE SESSIONS no mentirà, i podrà la V. S. llegir-ho amb plena tranquil·litat i reconèixer-ho. Ha començat fent historial de tots aquests casos que des de que es proclamà la República aquesta necessitat o aquest sentit dels mutualistes i cooperativistes catalans s'havia fet sentir en les altes esferes governamentals de Madrid, i que per una sèrie de circumstàncies no havia estat possible trobar-hi solució, i jo no feia altra cosa que recollir aquestes paraules.

El Sr. COMORERA: No he dit això, jo; he dit que el Ministre de la Governació no era socialista.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demà es podrà llegir al DIARI DE SESSIONS, però jo no parlo del Ministre de la Governació. És cert o no — i el senyor Fronjosà li prego, si és que té la bondat de contestar-me, perquè jo no puc sotmetre'l a un interrogatori — és cert o no que el senyor Comorera ha dit aquesta tarda que des de la promulgació de la República s'havien atansat al Go-

vern representacions de les mutualitats catalanes demanant-li la derogació d'aquest Decret de la Dictadura?

El Sr. FRONJOSÀ: Això, sí.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Doncs molt bé; jo no he dit altra cosa, que aquest fet que no havia pogut resoldre la República espanyola amb la col·laboració d'amics de les VV. SS., perquè això no crec que sigui cap cosa denigrant.

El Sr. FRONJOSÀ: La V. S. ha de parlar aquí igual que a Madrid.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo sempre parlo igual, senyor Fronjosà. De manera que si aquest era un assumpte que durant dos anys, malgrat de tenir representants vostres — que indubtablement jo sóc legal en reconèixer-ho —, que també volen defensar els interessos de Mutualitats i de Cooperatives, perquè en el fons és un dels enunciat del vostre Partit, i no hi havia hagut possibilitat de poder ésser arranjat, que no se'm faci almenys la injustícia de voler que aquest trist Conseller en vint-i-quatre hores donés la solució a un assumpte que durant dos anys el Govern de la República no havia pogut arranjar. I jo tinc l'orgull que em cab i l'honor — representant de l'Esquerra Republicana de Catalunya, Partit que no és socialista, encara que compartim principis socialitzants lligats amb principis liberals — de portar a aquest Parlament suggerències, no solament suggerències, sinó fins i tot quelcom més, un Projecte de Llei que jo he anunciat, a no tardar més per darreries de la setmana propera, on donem una solució a aquest problema que durant dos anys no ha pogut solventar el Govern de la República espanyola. Jo no crec que en això hi hagi cap censura pel Partit Socialista ni per a la República.

El Sr. COMORERA: És un mal argument això; i encara que a Madrid es demostrés que hi han hagut incorreccions, això no és cosa que us excusés a vós, perquè encara que un altre home sigui incompetent...

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano, doncs, a la Presidència, que no permeti que s'insulti el Govern de la República.

El Sr. COMORERA: Jo no l'he insultat en absolut al Govern de la República.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Comorera: Jo prego a la V. S. que es porti d'una manera parlamentària. Ja abans, quan la V. S. ha rectificat, la Presidència, preveï el camí un xic delicat en ficar-se amb Governos que no són responsables davant d'aquesta Cambra, i no tenen contestació. No s'ha sentit cap paraula ofensiva per a cap representant de la República. Segueixi en l'ús de la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. FRONJOSÀ: Ja estem acostumats al tracte de la Presidència!

El Sr. PRESIDENT: Senyor Fronjosà: La Presidència procura interpretar el Reglament, i no té diàlegs antireglamentaris amb cap senyor Diputat. La Presidència vetlla pel prestigi del Parlament i per les prerrogatives dels senyors Diputats. Segueixi el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo solament volia dir que un problema que no s'havia atrevit a solucionar-lo el Govern de la República, no era lògic que volgués exigir-se a

aquest Conseller que als cinc mesos d'ocupar la Conselleria pogués ja trobar-hi una solució definitiva. Jo tampoc volia escudar-me en això i jo deia, i repeteixo, que a les quaranta-vuit hores justes d'haver estat traspassats els serveis de Sanitat a la Generalitat de Catalunya, jo convocava, a iniciativa meua, no venint de mutualistes, ni de cooperativistes, ni d'associacions de farmacèutics, sinó convocats a iniciativa meua, que vinguessin a aquest Departament a donar una solució a aquest assumpte, i automàticament vaig nomenar una Ponència, els estudis de la qual són els següents. La rapidesa en els treballs a exercitar jo no puc forçar-la — perquè jo no puc obligar-los a un treball intensiu —, i vaig pregar a la Ponència que em portés aquesta solució el més aviat possible.

Entre les coses a arranjar hi havia la reglamentació dels preus dels específics farmacèutics, o sigui derogació d'aquest Decret de l'època de la Dictadura. Per tant, senyor Fronjosà, jo hi donava tota la importància deguda. Després, lliurament de medicaments en unes condicions avantatjoses a les mutualitats, i en darrer terme hi havia la reducció de quantitats d'especialitats farmacèutiques, o sigui en un gran conjunt tot aquest problema que es mou a l'entorn d'aquesta Reial ordre de la Dictadura.

I jo pregunto, si mireu serenament aquest problema, ¿què podia fer aquest Conseller davant d'aquest problema? Jo, per més revolucionari que sigui, absolutament mai em lliuraré a enrunar una cosa, si darrera d'aquestes runes no tinc un nou projecte que pugui substituir en forma avantatjosa allò que ha estat enderrocat. Quant a la derogació d'aquesta Reial ordre, aquesta Conselleria es guardarà molt bé de fer-la mentre no tingui un projecte que pugui substituir en forma avantatjosa el que pretén acabar, que és una cosa injusta. Jo no sé si pot haver-hi censura, però jo us diré que he parlat amb representants de les mutualitats convocades i tots ells sortiren completament complaguts, i sortiren amb el ple convenciment que s'anava a la solució definitiva d'un problema greu plantejat des del 1928, impossible de solucionar fins aquests moments, i que s'obria, no la porta petita, sinó la porta gran perquè, portant tot-hom les seves iniciatives, els seus estudis, poguéssim fer un Projecte de Llei que en forma avantatjosa pogués substituir el vigent fins ara. I a això ha quedat reduïda la meua tasca. Jo comprenc la vostra posició política, jo comprenc el vostre mandat de Congrés de partit, però en el fons de la vostra consciència, si voleu ésser imparcials...

El Sr. COMORERA: Em permeteu?

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Digueu.

El Sr. COMORERA: L'acord del Congrés no és de censura per a ningú; era, simplement, de plantejar el problema aquí.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo ja ho reconec això, però en aquests acords de partit hi ha aquest estat de sentiment; jo recordo que un acord idèntic fou pres en el Congrés passat del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, que jo comparteixo, del qual em faig ressò i al qual estic disposat a ésser fidel. Però jo deixo a la consideració de les VV. SS., si en un moment d'imparcialitat vosaltres voleu jutjar aquest afer — jo voldria que en tornar a repetir-ho no volgueu veure en mi ni la

més petita malícia contra la República, que en aquesta cosa crec que jo no sóc sospitós, perquè si no fos altra cosa, jo li deuria el reconeixement per haver-nos tornat les nostres llibertats — jo us prego que sigueu sincers en aquesta cosa, i quan feia retret del Govern de la República espanyola, era solament per dir que ells no devien pas veure com a cosa fàcil la solució, quan en dos anys no l'havien donada, ni s'atrevien a envestir-la a fons, i que aquesta Conselleria, als quatre mesos i a les quaranta-vuit hores d'haver-se fet càrrec del traspàs de serveis de sanitat, feia unes ponències, els acords de les quals tinc aquí firmats en acta per representants de totes les mutualitats, cooperatives i farmacèutiques. El dir això, naturalment, no és cap censura per al Partit socialista. A nosaltres ens trobareu sempre al mateix lloc i compartirem les lluites, doncs, igual que vosaltres, i així ho defensarem.

El Sr. PRESIDENT : Es dona per acabada la interpellació.

El Sr. COMORERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Comorera, però per consideració de la Presidència.

El Sr. COMORERA : Solament per a dir dues coses. La primera, que no sé per quines raons el Ministre de la Governació, de Madrid, no ha resolt l'afer. Però el que diré al senyor Conseller, és que, des de la proclamació de la República, aquella Reial ordre de Martínez Anido, fora de Catalunya no s'ha aplicat mai; si no s'aplicat mai i pràcticament està en suspens, on s'ha aplicat amb tot el rigor, amb una força inenxorable, és a Catalunya. La prova, podríem dir-ne documental, del que diem, és que l'organització C. R. I. F., organitzada aquí, a Catalunya, té la intenció d'anar fora de Catalunya, d'estendre les seves activitats fora de Catalunya, precisament perquè sap que en la resta de la península aquesta ordre no es compleix.

I en quant a la unanimitat de què parlava el senyor Dencàs, he de dir que ja hi han entitats mutualistes que protesten d'aquell acord de la ponència del Col·legi de farmacèutics.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : Protestaran de l'acord d'ells, perquè jo no vaig fer més que presidir-la, enllegar-la.

El Sr. COMORERA : Bé, com sigui, però això demostra que la unanimitat s'ha trencat. I, per acabar, direm que és molt convenient que vingui un acord com més aviat millor.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social : A la major brevetat.

El Sr. PRESIDENT : Es dona per acabada la interpellació. Han de passar algunes Comissions a reunir-se i la Presidència sotmet a la Cambra la conveniència de no reemprendre les sessions fins el pròxim dimecres. Ho acorda així la Cambra? (*Assentiment.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimecres

1. Precs i preguntes.
 2. Continuació de la interpellació sobre política municipal del Govern de la Generalitat.
 3. Continuació de la interpellació sobre el traspàs de serveis del Notariat.
 4. Interpellació sobre el funcionament dels Tribunals de Justícia.
 5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Finances referent al Repartiment general d'Utilitats.
 6. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia, referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.
- (*S'aixeca la sessió a les vuit i dotze minuts de la vetlla.*)

